



พระราชนิพนธ์

บทละครเรื่องไกรทอง

พระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมพระดำรงราชานุภาพ

พิมพ์ชุดเกล้า ๆ ถวาย

ณวันเสาร์ที่ ๒๖ เมษายน พ. ศ. ๒๔๕๖

95.9112

749591



หอสมุดแห่งชาติสาขาแพร่
หอสมุดแห่งชาติรัชมังคลาภิเษก

พระราชนิพนธ์ จันทบุรี

บทละครเรื่องไกรทอง

พระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมพระดำรงราชานุภาพ

พิมพ์ทุกเกล้า ฯ ถวาย

ณวันเสาร์ที่ ๒๖ เมษายน พ. ศ. ๒๔๕๖

เลขห้อง จป.

เลขหมู่ 895.9118
๑495ข

เลขทะเบียน น.มอธ. ๕๑๖๕

กลอนตำนานเรื่องพระราชนิพนธ์ไกรทอง

* * *

พระนิพนธ์ไกรทองดองเดิม เขียนเต็มตัวผจง
ดงเด่นดอ ไครติเตียนแล้วเจียนจะเปนนบ ถึงจะ
ต่อกก็เต็มยากลำบากคิด ทรงประดิษฐ์คิดได้ให้เป
กลอน ไว้วาเตนเด่นดงนครอนจริต แต่ก่อนเก่าได้
ดอยเป็นนิจ บำรุงจิตรชาวประชาชาราชการ ตั้ง
โรงต้นด้นคนแออัด ซ้อมหัดแก้ไขในราชฐาน เมื่อ
ช้างเผือกมาใหม่ได้ออกงาน ทังเครื่องอาณโอร่านารัก
ตัวดครเล็ก ๆ เด็กหมด ด่มเกียรติดมยศด่มศักดิ์ มี
แต่คนมาด้ามักคิด จงรักรองบาทบาทมายุ เหล่า
ขุนนางต่างถวายบุตร พวกทมิบุตรชายถวายหลาน
ปะทีเป็นหมันบุตรกนดาร์ คิดอ่านไถ่เกดย่นองเมี่ยมมา
ทงจนแซกดาวพวนญวนทวาย ต่างถวายลูกเต้าเอาหน้า
เขมรมอญชาวชุมพรไชยา ทุกภาษามาฟังพระบารมี
ทรงพระเดชปกแผ่ราชฎร ให้เป็นศุขถาวรเกษมศรี

บำบัดโรคโรคนิยายไม่ยั้ง ทั้งพราหมณ์ซึ่งสมณะได้
สบาย ลูกคำพานิชต่างประเทศ บรรทุกทองของ
วิเศษเข้ามาถวาย สัมบัติพิศฐานมากมาย ทรง
แจกจ่ายนิมิตตรเบยหวัตปี พร้อมหมู่โยธาข้าเฝ้า ด่วน
เหล้ามังคังตงเศรษฐี ต่างคนคู้ชเกษมเปรมปรีดิ์ ทุก
ทวารাত্রีเดือน เอย ๗๖

๑ ไกรทองส่องเต็มดวน	ด้ายผจง
เป็นพระนิพนธ์ทรง	ดัดไว้
คือจอมพิภพพงษ์	ภาณุมาศ
แสดงพระนามท่านไท	เลิศเหล่าภาแผ่ยง

กตอนแดโคดงนเป็นของเก่า เขียนไว้ในท้ายบท
ดกรพระราชนิพนธ์ไกรทอง

พระราชนิพนธ์เรื่องไกรทอง

* * *

ข้า^๕นี้^๕ เมื่อ^๕นั้น^๕ โฉม^๕เจ้า^๕ไกรทอง^๕พงษา^๕ ดม^๕ด้อย^๕ด้วย^๕
๑ วิมาดา^๕ ปรีดา^๕ดำ^๕ราญ^๕บาน^๕ใจ^๕ ดม^๕ดัง^๕เกศ^๕เวท^๕มนต์^๕
ที่^๕รา^๕เรียน^๕ แต่^๕เว^๕ยน^๕น^๕อน^๕น^๕ง^๕เจ็บ^๕ห^๕ด^๕ง^๕ไ^๕ห^๕ด^๕ ดม^๕ด^๕อง^๕
ภรรยา^๕แ^๕ธ^๕ำ^๕ไท^๕ อิม^๕ไป^๕ด้วย^๕ทิ^๕พ^๕โอ^๕ชา^๕ ร่ว^๕ม^๕ภิ^๕รม^๕ย์^๕
ชม^๕ร^๕ศ^๕ด^๕ำ^๕ว^๕ศ^๕ร^๕ กุ^๕ม^๕ภ^๕ิต^๕ม^๕ิต^๕อ^๕ย^๕าง^๕ค^๕ำ^๕ง^๕า^๕ษา^๕ อ^๕ย^๕เ^๕ย^๕็น^๕
เป^๕น^๕ศ^๕ุ^๕ข^๕ท^๕ุก^๕เว^๕ด^๕า^๕ ถ^๕ิง^๕ไ^๕ด^๕เป^๕น^๕เจ^๕ำ^๕พ^๕ระ^๕ย^๕ำ^๕ก^๕ี^๕ไ^๕ม่^๕ป^๕ำ^๕น^๕ ฯ ๖ ค^๕ำ^๕ ฯ
ร^๕อง^๕บ^๕ัน^๕ต^๕ล^๕ึง^๕ ๑ วัน^๕เ^๕ย^๕ว^๕น^๕ห^๕น^๕ึง^๕ ไ^๕ห^๕ค^๕ิด^๕ค^๕ำ^๕น^๕ึง^๕ถ^๕ิง^๕บ^๕ำ^๕น^๕ แต่^๕ก^๕ม^๕า^๕
๑ อ^๕ย^๕ก^๕ข^๕ำ^๕น^๕ำ^๕น^๕ ด^๕ก^๕ก^๕ว^๕น^๕ว^๕ำ^๕ร^๕ไ^๕ม่^๕แ^๕จ^๕ง^๕ไ^๕จ^๕ ด้วย^๕ค^๕ุ^๕ห^๕ำ^๕ด^๕ว^๕ำ^๕ง^๕
อ^๕ย^๕อ^๕ย^๕ำ^๕ง^๕น^๕น^๕ จ^๕ะ^๕ด^๕ำ^๕ค^๕ญ^๕ว^๕น^๕ค^๕น^๕ก^๕ไ^๕ม่^๕ไ^๕ด^๕ แต่^๕ค^๕ิด^๕ค^๕เ^๕น^๕น^๕ิก^๕
ค^๕ร^๕ิก^๕ไ^๕เ^๕ร^๕ เ^๕เ^๕น^๕จ^๕ะ^๕ไ^๕ด^๕ด^๕ก^๕เจ^๕็ด^๕ว^๕น^๕ม^๕ำ^๕ ป^๕ำ^๕น^๕น^๕น^๕อง^๕ส^๕อง^๕ค^๕น^๕
จ^๕ะ^๕บ^๕ำ^๕น^๕ถ^๕ิง^๕ ว^๕น^๕น^๕จ^๕ง^๕ด^๕ำ^๕ด^๕ก^๕ห^๕น^๕ก^๕ห^๕น^๕ำ^๕ ค^๕ว^๕ก^๕จ^๕ะ^๕ห^๕ด^๕ง^๕อ^๕ย^๕
ด^๕ว^๕ย^๕ก^๕ุ^๕ม^๕ภ^๕า^๕ จ^๕ะ^๕เ^๕ด^๕เ^๕อ^๕ม^๕เ^๕ด^๕ย^๕ว^๕ข^๕ำ^๕ท^๕เร^๕ย^๕น^๕ร^๕ อ^๕ย^๕ำ^๕เ^๕ด^๕ย^๕จ^๕ะ^๕
ข^๕ว^๕น^๕น^๕ำ^๕ง^๕ข^๕น^๕ไป^๕ เ^๕ด^๕ย^๕ง^๕เป^๕น^๕เ^๕ม^๕ย^๕ไ^๕ว^๕จ^๕ะ^๕ด^๕อ^๕ย^๕ ไ^๕ห^๕ค^๕น^๕ภ^๕า^๕
๑ ข^๕อ^๕เร^๕ำ^๕ว^๕ำ^๕เจ^๕ำ^๕ข^๕ุ^๕ จ^๕ะ^๕ม^๕เ^๕ย^๕ุ^๕ด^๕ร^๕ร^๕เ^๕ร^๕ญ^๕ด^๕บ^๕ไป^๕ ฯ ๗ ค^๕ำ^๕ ฯ

๑ ภาย คึดพดางทางเรือกวิมาดา เข้ามาแล้วแจ้งแถดง
 ไช พรกนางพางเพียงจะกดินไว้ หมายจะไม่จาก
 กนคังวันตาย แต่จุนใจที่จะอยู่ในคหา กดินเวท
 มนตเรียนมาจะเด้อมหาย จำเปนจำไปใจเดี้ยตาย ไม่
 เคยขาดคดาคคตายสักเวตา ขอเชิญดวงใจไปด้วยพิ
 จะเปนที่ตันทเด่นหา พี้จะเลี้ยงให้เป็นภรรยา แก้วตา
 อย่าดะห้อยน้อยใจ ๑ ๖ คำ ๑

๑ ๒ ภาย เมื่อนั้น วิมาดานารีศรีได้ ไต่พังคังแค้นชดใจ
 จึ่งตอบคำไปด้วยโกธธา ๑ ๒ คำ ๑

๑ ๓ ๑ แต่เคยแต่เดิม ช่างแต่้มเติมต่อคึดประดิษฐ์ว่า
 ดวนจะรักจะใครให้สัญญา มีดืบปลับกับข้าฤาหม่อม
 ไกร ตำรพดุดคดองเหมือนดองน้ำ จะมีจริงสักคำ
 กหาไม่ ดิมแล้วฤาชาที่ว่าไว้ จะอยู่ด้วยน้องในถ้ำ
 ทอง ถอยยาคำมันเจ้าพาที มิให้อายกุมภัดทงผอง
 ครนส้มใจได้ ชิมดิมดอง จะทิ้งน้องเดี้ยได้ ไม่เอนดู
 มีหน้าข้าจะพาชนไป จะแถดงให้อปยศอดดู จะมา
 ดอดวงเด่นเหมือนเช่นชู้ ด้ครุทน้องจะตามไป ๑ ๘ คำ ๑

๑ โฉม เจ้าเอยเจ้าพิ ไม่พอที่จะพะวงสงได้ย ไซ้จะ
 กถาวแกดงแดรงได้ไคต^๒ ดั่งโรมิจริงไม่เจรจา พ^๓
 เปนมนุษย์สุดวิไคย จะอยู่ในนท^๔คห^๕ นีมาไดด้วย
 ฤทธ^๖วิทยา แม้นประมาทไม่ช้าจะบรรโดย ถ้าอยู่ได้
 ไม่ร้างห่างห้อง จริงจริงระนองอย่าสงได้ย จะดค^๗เดยว
 เบี้ยวบิตต^๘กุดไป เหมือนเจ้าไม่เมตตาปราณี น้อยฤา
 รักเจ้าลึกเท่าพ้อม ยังไม่ยอมพร้อมใจไปด้วยพิ จะ
 เฝ้าวอนงอนงอไปไยมี ค่อยอยู่จงดีพชอตา ๑ ๘ คำ ๑
 ๑ สุดเอยสุดใจ นื่องไม่เบี่ยงบิตประคิษฐ^๙ว่า เจ้า
 อย่าพะวงสงกา ตัวช้าไดบอกแต่เดิมที ว่าฝูงกมภา
 ดัน^{๑๐}ทอง อยู่^{๑๑}ในถ้ำทองเกษมศรี เดชะด้วยฤทธ^{๑๒}แก้ว
 มณ^{๑๓} กุมภ^{๑๔}ถ^{๑๕}จึงเปนมมนุษย์ไป มี^{๑๖}ระจะออกไปนอกถ้ำ
 ถึง^{๑๗}นากด^{๑๘}บเพศตามวิไคย นี^{๑๙}แต่^{๒๐}เป^{๒๑}นความจ^{๒๒}นใจ ไปได้
 ฤาจะไม่ไปตาม ช้าก็ได้บอกแล้วแต่หนหลัง เจ้าก็ไม่
 หยุ^{๒๓}ด^{๒๔}ย^{๒๕}ง^{๒๖}พ^{๒๗}ง^{๒๘}ห้าม ก^{๒๙}น^{๓๐}แต่^{๓๑}เฝ้า^{๓๒}เข้า^{๓๓}ย^{๓๔}ว^{๓๕}น^{๓๖}ด^{๓๗}ว^{๓๘}น^{๓๙}ตาม มันเป^{๔๐}
 ความงามหน้าแล้วคราน^{๔๑} เมื่อผิดอย่างต่างชาติต่าง
 วิไคย จะอยู่ด้วยกันใดก^{๔๒}ไซ^{๔๓}ท^{๔๔} ไม่ช้าไม่พ^{๔๕}ด^{๔๖}น^{๔๗}ก^{๔๘}ว^{๔๙}น^{๕๐}ม^{๕๑}
 จะมา^{๕๒}ห^{๕๓}น^{๕๔}น^{๕๕}อง^{๕๖}ไป^{๕๗}ให้^{๕๘}ได้^{๕๙}อาย ๑ ๓๐ คำ ๑

๑ น้องเอยน้องรัก เจ้าอย่าพกก้าวเฉยงเบี่ยงบ้าย
 เห็นแล้วว่าส้มครกพชาย จิงอุบายบิดเบือนเขื่อนแซ
 น้อยถ่านนชนเขงมิดชิด บ้องบิดมิดเม้นไม่เห็นแผด แด่น
 งอนอ่อนคอตทำทอแท้ เรรวนปรวนแปรไม่ปรองคอง ถ้า
 เจ้าจะเอออวยไปด้วยพิ จะเสียทไมถนคชคชอง เด่มอน
 หนึ่งรกพได้ยตายน้อง ถ้าทองเปนคู่ชด้นุกด์บาย ด้วย
 กุมภัดหนุ่มหนุ่มประชุมพร้อม บรवारแวดด้อมเห็ดอ
 หดาย แด่ดวนรูปนิมิตรบิดเบือนกาย จิงได้ยตาย
 เต็มทอยมิไป ๑ ๘ คำ ๑

๑ น้าเอยน้าคำ เจ็บอกบ่มบ้ำน้ำตาไหล แม่น
 มีว้างบางเคยจะเคยใจ นางจิงตอบคำไปด้วยโกธธา
 ๑ ๒ คำ ๑

๑ เจ้าเอยเจ้าไกรทอง ขอโทษเถิดไซ้้องจะแกดงว่า
 เจ้าอุดำห้ประดาน้ำดำดงมา คณควาหาน้องทห้องใน
 เจ้าก็จูดรูปเทียนเวียนด้องทั่ว หม่อมมัวจะงมมากก็หาไม่
 กย้อมเห็นย้อมรอยุ่แกใจ ที่ในชวคิวดมาตา ไม่เห็นถา
 หนุ่มหนุ่มในห้องน้อง มั่นออกช้องได้ยนักอย่าพกกว่า
 ชวจริงเจ้าเอยชาติกุมภา ใครเข้ามากก็พดอยพุดสระรุค

ถึงเจ้าก็เป็นคนไม่พินิจ มาเกิดออกกตเวสตร์ไม่บริสุทธ
 เดียชาติญาตวงษ์พงษ์มนุษย์ เป็นบุรุษโหดไร้หัวใจพาด
 มางงวยด้วยหญิงแพศยา จนหน้าตาหมองคล้ำดำ
 ดำ เจ้าเป็นคนมนต์เวทเชี่ยวชาญ วิชาการมิเสื่อม
 ก็จาคลาย ๆ ๓๐ คำ ๆ

๑ เจ้าเอยเจ้าคารม ปากคอพอดมกับเปนม่าย แค้น
 รือรืออย่างช่างอุบาย ยักย้ายหลายนานองว่องไว มิ
 เดียททเป็นเมียชาตวัน น้อยถานบุญหนักศักดิ์ใหญ่
 หน้าหวีผวยตายประเดี้ยวใจ ไม่ทันโรฎามาเป็นเชนน
 หญิงร้ายแพศยาสามาญ เขาชครานคบหาให้เดียดริ
 เจ้าเอยแพศยาคุมภามิ อย่างนเจยวดีหว่าจะตราไว
 ภารเหตุผลแต่ตนมา ที่จะไวชวาอย่าสงไสย อันน้ำใจ
 ด้ตรนไซ่ ยากที่จะหยิ่งใดคงจินดา พระมหาสมุทร
 ด้ฤกชัง ถ้าจะหยิ่งให้ถึงก่ง่ายกว่า หญิงดามรือยกด
 มารยา ด้ดที่จะศึกษาให้แจ้งใจ ๆ ๓๐ คำ ๆ

๑ ร่าย น้าเอยหน้าหวี จริ่งแฉ้วคะชาชวหาเถียงไม้อาย
 แก่ผีต่างบ้างเป็นไร นีใครใช้ให้เจ้ามาคบค้า ชำเจียม
 ด้กถวความหมวมเดียน มุดเมียนอยู่หานี่ประดีประดำ

เมื่อเจ้าชายชมนงมายมา มืดมิดาชนดเดี่ยวก่อนเคย
 คิดมากน่าดมเพชฌ มาพลอยชวด้วยชานจาเอ๋ย
 เหมือนพระยาราชหงษ์เขาดงเคย จะก้มเงยหนาม
 เห็นยวเกยวบ ชนข้างหางปีกไม่เห็ดอหดอ เขาค้นคอ
 ดั้นเดี่ยวได้เขียงดับ ไม่พอที่จะกล้าเขามารับ เอา
 อาภัพอัปรีได้ตัว เทานั้นเกิดเป็นไรเจ้าไกรทอง ได้
 หม่นหมองแปดปนกับคนชั่ว เดี่ยวเดชเวทมนต์จันหมัดมว
 เขิญไปชำระตัวเดี่ยวเป็นไร ถึงมียู่จะไปก็ให้งาม อย่า
 เอาความอัปรีมาได้ให้ รู้ว่าเจ้าอย่าว่าให้หนักไป
 อชฌาอชไศรยแต่พอควร อย่าเพ้อสาวได้ให้กาทาง
 อออิงภาเดื่องเครื่องคนดรวด เห็นอยปากชครานคาน
 ดำนวน อันกระบวนการของเจ้าข้าเข้าใจ ซึ่งว่าด้ามรอย
 กดด้ตร มากมีเดี่ยวเปล่าไม่เอาได้ ไม่เหมือนบุรุษ
 สุดใจ ว่าไว้ด้ามสืบสองกด ทำโกหกพกลมดอดวง
 หิงหวงด่าว่าเหมือนบ่าบ่น ดำรพดศดพอดอชน เกิด
 ข้าเดี่ยวกดเจ้าคนคด ๑ ๑๘ คำ ๑

๐ น้อยเอยน้อยญา นางคนชอตำรพนชยันหมด
 กนแคตเตยนเวียนประชด จริงแถวคะชาคดไม่งดงาม

มันจะเหมือนผัวเก่าของเจ้าๆ สุดซอแล้วเจ้าเอ๋ยอย่าเย้ย
 พยาม แต่ออกขอชาดวันก็ครนคราม สุดคิดจะติดตาม
 ให้ต้องใจ ไหน่นั่นความชวตวอปรี่ ว่าพมาปราช้า
 ได้ให้ เมื่ออ้ออิงไปเองไม่อายใจ กลับว่าสาวได้
 ให้กาทั้ง เจ้าดีด้นด้าบดด้านวน ทั้งกระบวนกระบิด
 คดบับบั้ง ดึงหนองน้ำดำธารอนเซาะซง เปนทพง
 ดำรพัดไม่ขัดใคร เองภาอออิงพจมา หวังจะพา
 ไปชมคารมใหญ่ ให้พุงเฟื่องทั้งเมืองพจิตรไว้ เขา
 จะได้ชมรศวาจา จะชมทงกรยามารยาต เชื้อชาติ
 โฉมนางต่างภาษา เจ้าจะได้เห็นผัวหูกุมภา อยู่ท
 ค้าดเทวอารักษ์บน ราวากถึงเมื่อไรจะไปเยือน ก็พอ
 เกลื่อนกดาบได้ ไม่ขัดสน ด่วนหนุ่มหนุ่มประชุมชอบกด
 เขาเคยไปบวงบนบูชา ฯ ๑๔ คำ ฯ

๑ เจ็บเอ๋ยเจ็บใจ ช่างพิไรเศกสรรว่าพันว่า ดำรพัด
 จัดให้วิมาดา สมน้ำหน้าแล้วดีด้นใจ อันคำดเจ้า
 ที่หิวผัวเก่าอยู่ ขาไม่รู้แห่งหนตำบลไหน ทำตอก
 ยกมือขออะไย เห็นแต่หิวผัวใหม่ทั้งมมา อะไรไม่
 หยุดหย่อนเฝ้าก่อนแคะ นนแตะพอดสมกับแพศยา แต่

กุ่มภักทธานนไม่คณนา ยังข้ามนุษาจึงดมใจ เขาจะได้
 เช็ดข้อภาทว ว่าหญิงชั่วตัวเจ้ามารักใคร่ จะปรากฏ
 ยศศักดิ์ของหม่อมไกร ดับไปชั่ววงศ์พงศ์พันธุ์ ถ้า
 เห็นงามตามแต่จะเมตตา ฝ่ายข้าไม่รังเกียจเคียดฉุน
 จะชราษหม่อมชนทุกวัน เหมือนเอาจันทน์เค็ดมเจิมจุน
 ฯ ๑๐ คำ ฯ

๑. ดมเอยดมเคิบ อย่ากำเรบหนักนะมันจะวุ่น ดันชาติ
 จรเขเนรคุณ ทำบุญไม่ขอพบสบใจ ชะนางตัวขยัน
 กตหนักตา ราคาสองด้ดังหาถึงไม่ ถึงจะได้ยมัดหมอ
 ก็เคยไป จะหาตำทำใหม่ประเดี้ยวเดี้ยว ฯ ๔ คำ ฯ

๑. น้าเอยน้ำกตว หม่อมผัวโกรธาจนตาเขี้ยว ด่วน
 ว่าเขากระหนนขยันเจียว เขาว่าบางเขนเขี้ยวจะฆ่าตี
 เหตุว่าเจ้าคิมผีมอ เอาเถิดให้เขาภาอิ่งมี เขาจะได้
 ว่าเจ้าหาหวหาญดี ข่าพันสัตว์ให้บรรโดย ฯ ๔ คำ ฯ

๑. เหลือเอยเหลืออด ยังประชดประชันน้ามันได้
 อย่าพักทำทายมากมายไป เขาจะเกรงอะไรกับนิหนทา
 หญิงร้ายปากกตวไม่น่าเคียง คนอยู่จะดูเยี่ยงไปภายน้า
 ฉวยชกมัดหมอตเห็นบมา ทำเปนโกรธาจะฆ่าตี ๑ จะ

ไปไหนเล่าเจ้าคนคม เอากรรมต่งนำแล้วอย่าหนี หน้าตา
 คดอตาน่าปรานี ชะช้างทำทให้อ่อนใจ ๆ ๖ คำ ๆ

๑ ได้เคยได้ฟัง ยิ่งคงแค้นอกหมกใหม่ กระทบ
 เท้าเกาหัวแล้ววไป ช่างกระไรไม่คิดเวทนา เห็นตัว
 นื่องเป็นชาติกุ่มกอด ดวนหมแต่ชู้เชินจะเชินฆ่า เห็นบ
 แนมแถมเต็มเต็มประดา หยาบขาดนดมไม่ส้มตัว เปน
 เคราะห์เพราะหลงด้วยถ้อยคำ จึงกระหน่ำซ้ำว่าจนหน้า
 ชั่ว เจ้าได้รวมรักก็เพราะกลัว ขาจึงได้มีผัวถึงสอง
 คน รู้แล้วว่าหม่อมไม่เมตตา จะทิ้งคว่างร้างหย่า
 ไว้กกลางหน เจ้าอย่าพักเค็ดอบไคได้กต เห็นว่า
 จนอยู่ที่จะตามไป ถึงน้องจะรักใครให้ใจขาด ไหน
 จะอาจเอออวยไปด้วยได้ จะเอาที่ว่าชวนแล้วมิไป แจ้ง
 ใจอยู่แล้วอย่าเจรจา ว่าพดางนางรำร้องให้ หน้าตา
 ไหลโซมซาบอาบหน้า โอ้แต่หนีไปนอกอา จะบาย
 หน้าไปฟังผู้ใด ทงนเป็นต้นเพราะผลกรรม ชักนำ
 ให้ทำชวมีผัวใหม่ คิดแค้นขมมาไม่ว่ากระไร เข้าหยิก
 ชวนเจ้าไกรแล้วไคกา ๆ ๑๔ คำ โอต
 ๆ

๑ ขอดเอ๋ยขอดมิ่ง ความจริงพกรักเจ้าหนักหนา พ
 ขุหยอกดอกเจ้าอย่าโกรธา ไม่ทั้งกว้างร้างหย่าจะพาไป
 ชงกคิดว่าจะกลายเป็นกุ่มกิด ไม่อาจออกจากที่ठाได้
 พจะลงเดชนันต์กันไว้ มิให้รูปกดับเป็นกุ่มกิด อย่าง
 นึ่งไถลทำไซหุ จะไปฤาจะอยู่ให้รู้ที่ ราคาญชครำน
 เซาซ เมอมไปแล้วก็แล้วไป ฯ ๖ คำ ฯ

๑ ได้เอ๋ยได้แจ้ง มิรู้แห่งจะทำอะไรได้ ทงเจ็บ
 ทงแค้นแน่นใจ แค้นใครไม่เท่าเจ้าไกรทอง คิดถึง
 ความรักกชกแซ จะใคร่แร้ววยตามไปคดองคดอง แล้ว
 ถอยหลังดาร์ให้ศรศรอง เกดอกพวกพองดุกเมยของ
 เขามิ คิดพดางทางว่าแก่เจ้าไกร ไส้อะไรราคาญหุจุ จ
 เจ้าจะพาน้องไปด้วยนี้ ก็ตามที่มีชดจะไปตาม แต่
 เกรงเกดอกเจ้าจอมหม่อมเมยหดวง จะหึงหวงจวง
 จาบหยาบหยาม จะว่าน้องโหดเซดาเบาความ ไม่ไถ่
 ถามตามผัวเขาชนไป น้องจะได้ปยศอดุส จะแ
 ดหน้าคนกระไรได้ จะซ้ำร้ายอายยิ่งกว่าทั้งไว้ เจ้า
 จงตรึกไตรดูให้ดี ฯ ๓๐ คำ ฯ

๑ แล่นเอ๋ยแล่นแขนง ช่างกล่าวแกดังบิดเบือนเชือน
 หนึ่ ประเดี้ยวใจไฟดัยกไปอย่างน รอยด้รอยอย่าง

ว่างวาไป เดิมทีทำกระบวนรวนเร กัดจะกลายเป็น
 จรเข้ไม่ไปได้ ฝรั่งจะดงย่นคั่นไว้ มิให้กลับเพ็คเป็น
 กุมภา กัดคั่นจนอยทชอนน กัดบั่นว่าถูกเมยจะ
 คาวา นีญาว่ารกแกดงชกชา แต่แย้มมากเห็นว่าดอ
 ดวง ถูกเมยของพกมอยู่ แต่เขาไม่รู้ หิงหวง พิ
 จะปราบปรามความทงปวง มิให้จาบจวงดวงเกินห้อง
 อย่างดังได้ยว่าจะได้เคองระคาย อับอายเพื่อนบ้านร้าน
 ชอง ถ้าสมัครกจริงจงปรองคอง เร่งแต่งตัวเถิดน้อง
 จะด่วนไป ฯ ๑๐ คำ เสร็จ

๐ เมื่อนั้น วิมาดาหารีศรีได้ ความรักกอดดกคุ้ม
 คคุ้มใจ กัดเจ้าไกรทองจะหมองมัว ฯ ๒ คำ ฯ
 ๐ ใ้ร้าย จึงถูกเข้าไปในห้อง จิตเจงดังของจะตามผัว
 ผัวผ่อนเงินทองของแต่งตัว แหวนหิ้วแหวนโมญปครบ
 ครัน แลวเดือกของรักใคร่ได้กระหาย มากมาย
 ดารพิศจิดสร พดางพิศดูห้องแก้วแพรวพรรณ เตียง
 ดูวรรณเคยนอนแต่ก่อนมา เดียดายของต่างต่างอย่างดี
 เดียดายดวงมณีในคุหา มีคุณแก่ฝูงกุมภา จะปราถนา
 ดึงใดอึดมคิต ให้อ้อมไปด้วยทิพอาหาร ไม่มีความ

รำคาญแต่ลึกหนิด โอ้แต่^{นี้}ไปจะมีตมิด เร่งคิดสร้อย
เค้^วรำไคกา ๗ ๘ คำ โอ^ด

๑ เมื่อ^{นั้น} โฉมเจ้าไกรทองพงษา ค่อยย่องตาม
นางวิมาดา เข้ามายัง^ดทห้อง^{ใน} เห็นนางไคกศัลย์
เค้^วรำหมอง เปนห่วงด้วย^วเข้าของ^วไม่^วไป^วได้^ว จึง^วร้าย
เทพ^วรำจวญ^วบ้วน^วใจ เป้า^วไป^วให้^วต้อง^วนาง^วกุมภ^วดี^ว แด^ว
แก^วดง^วแด^วรง^วว่า^วน^วแน^วน^วอง เจ้า^วดี^วยัง^วชด^วช^วอง^วหม^วอง^วศรี เปน
ห่วง^วบ่วง^วไย^วอยู่^วเต็ม^วที่ จะ^วมี^วไป^วด้วย^วพิ^วก^วตาม^วใจ เจ้า
ค^วอย^วอยู่^วจง^วด^วพ^วช^วอ^วดา จะ^วค^วอย^วทำ^วช^วาน^วก^วน^วน^วไม่^วได้^ว ว่า^วพ^วด^วาง
ทาง^วเด^วิน^วออก^วไป ทำ^วทำ^วน^วอง^วด^วอง^วใจ^ววิ^วมา^วดา ๗ ๘ คำ ๗

๑ เมื่อ^{นั้น} วิมาดาไคกศัลย์^วห^วน^วก^วห^วนา ต^วอง^วเทพ
รำ^วจ^ววญ^วบ^ววน^ววิ^วญ^วญา ให้^วแ^วด^วน^วแ^วน^วหา^วเป^วน^วล^วุด^วค^วิด ซึ่ง
อา^วไ^วด^วย^วใน^วช^วอง^วท^วง^วห^วด^วาย ไม่^วมี^วค^ววาม^วเล^วี้ย^วด^วาย^วแต่^วล^วึก^วห^วน^วิด
น^วึก^วแต่^วจะ^วภ^วร^วม^วย^วช^วม^วช^วิด นาง^วจ^วึง^วด^วุก^วค^วิด^วตาม^วไป น^วว^ว
น^วุด^วช^วาย^วผ้า^วเจ้า^วไ^วกร^วท^วอง จะ^วท^วง^วน^วอง^วเล^วี้ย^วแ^วด^วว^วธา^วไ^วฉ^วน
น^วอง^วไ^วด้^วว่า^วธา^วจะ^วมี^วไป จ^วึง^วมา^วค^วัด^วอา^วไ^วด^วย^วไ^วค^วด^วค^วดา พ^วอ
เจ้า^วไป^วไ^วน^วจะ^วไป^วด^วว^วย ถึง^วช^วว^วิ^วต^วร^วจะ^วมี^วว^วย^วก^วไม่^วว่า ว่า
พ^วด^วาง^วนาง^วจ^วึง^วม^วอ^วมา ค^วิน^วเข้า^วค^วุ^วหา^วห^วอง^วท^วอง เม^วีย^วจ^วัด^วไ^วว

ถ้าเร^๔จ^๔เ^๔ร^๔จ^๔ร^๔ร^๔พ ด^๑น^๑ท^๑ร^๑พ^๑ย^๑ด^๑าร^๑พ^๑น^๑เ^๑า^๑ของ อ^๑ก^๑ท^๑ง
 แ^๒ก^๒ว^๒แ^๒ห^๒ว^๒น^๒เ^๒จ^๒น^๒ท^๒อง เ^๒า^๒จ^๒ง^๒ท^๒า^๒น^๒อง^๒บ^๒ด^๒เ^๒ย^๒ว^๒เ^๒า^๒ จ^๒ะ
 อ^๓า^๓บ^๓น^๓า^๓ท^๓า^๓แ^๓บ^๓ง^๓แ^๓ต^๓ง^๓ค^๓ว ห^๓ว^๓ห^๓ว^๓ผ^๓ด^๓ห^๓น^๓า^๓น^๓ง^๓ผ^๓า^๓เ^๓า^๓เ^๓า^๓ ว^๓า
 แ^๔ด^๔ว^๔ก^๔ด^๔บ^๔ค^๔น^๔เ^๔า^๔ห^๔อง^๔เ^๔น ด^๔ู^๔บ^๔ไ^๔ด^๔เ^๔ร^๔ะ^๔แ^๔จะ^๔แ^๔บ^๔ง^๔แ^๔ต^๔ง^๔ก^๔า^๔ย^๔า

๑ ๑๒ คำ เพลง

๐ เ^๑เ^๑น^๑น^๑ โ^๑ด^๑ม^๑เ^๑า^๑ไ^๑ก^๑ร^๑ท^๑อง^๑พ^๑ง^๑ชา เ^๑ป^๑ร^๑ม^๑ป^๑ริ^๑ม
 ย^๒ม^๒ย^๒อง^๒ค^๒อง^๒ว^๒ิ^๒ญ^๒ญา ค^๒ว^๒ย^๒น^๒าง^๒ว^๒ิ^๒มา^๒ดา^๒จะ^๒ค^๒ดา^๒ไ^๒ค^๒ด ค^๒ร^๒น
 เ^๓เ^๓น^๓น^๓าง^๓แ^๓ต^๓ง^๓ค^๓ว^๓ด^๓ร^๓ร^๓พ^๓เ^๓ร^๓จ จ^๓ิง^๓ถ^๓อ^๓ด^๓แ^๓ห^๓ว^๓น^๓เ^๓พ^๓เ^๓ช^๓ร^๓ท^๓น^๓ว^๓ไ^๓ด^๓
 เ^๔ก^๔ก^๔ด^๔ว^๔ย^๔ว^๔ิ^๔ท^๔ยา^๔เ^๔ร^๔อง^๔ไ^๔ช^๔ย เ^๔า^๔ไ^๔ด^๔เ^๔น^๔ม^๔ว^๔ย^๔ผ^๔ม^๔ก^๔ด^๔ย^๔า แ^๔ด^๔ว
 ด^๕ง^๕ย^๕น^๕ค^๕เ^๕ด^๕ช^๕เ^๕ก^๕ชา บ^๕ี^๕ด^๕ป^๕ระ^๕จ^๕า^๕ท^๕า^๕ม^๕ก^๕ด^๕าง^๕เก^๕ชา ม^๕ิ^๕เ^๕ห^๕
 น^๖ว^๖ด^๖น^๖าง^๖ว^๖ิ^๖มา^๖ดา ก^๖ด^๖บ^๖ค^๖น^๖ก^๖า^๖ย^๖า^๖เ^๖น^๖ก^๖ุ^๖ม^๖ภ^๖ด^๖ แ^๖ด^๖ว^๖จ^๖ุ^๖
 เ^๗เ^๗ย^๗น^๗ระ^๗เ^๗บ^๗ี^๗ด^๗เ^๗เ^๗ค^๗ด^๗า อ^๗อ^๗ก^๗จ^๗า^๗ก^๗ถ^๗า^๗น^๗าง^๗ด^๗า^๗ว^๗ศ^๗ร^๗ ม^๗า
 ค^๘า^๘ม^๘เ^๘ป^๘ด^๘ว^๘ป^๘ด^๘อง^๘ช^๘อง^๘น^๘ท^๘ ว^๘า^๘ร^๘เ^๘แ^๘ห^๘ว^๘ก^๘ก^๘ว^๘าง^๘เ^๘น^๘ท^๘าง^๘ไ^๘ป

๑ ๘ คำ เชิด

๐ ช^๑น^๑จ^๑า^๑ก^๑ฟ^๑า^๑ก^๑ฝ^๑ง^๑ม^๑ห^๑า^๑ด^๑ม^๑ท จ^๑ะ^๑ย^๑ง^๑ห^๑ย^๑ค^๑อ^๑ย^๑ู่^๑ช^๑า^๑ก^๑
 ห^๒า^๒เ^๒ม^๒ พ^๒า^๒น^๒าง^๒ย^๒าง^๒เ^๒ย^๒อง^๒ค^๒ด^๒า^๒ไ^๒ค^๒ด เ^๒า^๒เ^๒น^๒เ^๒ม^๒อง^๒พ^๒ิ^๒จ^๒ิ^๒ต^๒ร^๒ภ^๒า^๒ร^๒า

๑ ๒ คำ เพลง

๑ ครนถึงช่วงสวนเศรษฐี ไม่ไถ่ไถ่กับที่เคหา
 จึ่งแวงยังหยุดในศาลา มีฝ่ายกพนอยู่ห้องใน แด้ว
 เต้าโถมโถมนางกุมภัด เจ้าพอยารอนรณหม่นไหม้
 จงอยู่คนเดียวประเดี้ยวใจ พี่จะไปบอกต้องภรรยา
 ว่ากล่าวนำวโน้มเดี้ยวให้ดี มีให้มเคียดชิงหิงษา พี่ไป
 ดักครุไม่อยู่ช้า จะกลับมารับเจ้าเข้าไป ฯ ๖ คำ ฯ

๑ เมื่อนั้น โถมนางวิมาดาศรีได้ ค้อนให้แด้วตอบ
 ว่าชอบใจ เจ้าจะทิ้งน้องไว้อีกา เกดอกกว่าศัตรู
 รุแบบคาย มันจะมาทำร้ายฤษยา ด้วยซ้ำเปนชาติกุมภา
 ใครเคยจะมาปราน้อง มันหม่อมไปไหนจะไปด้วย
 บุญเจ้าจะได้ช่วยปกป้อง ว่าพดวงนางยุคเจ้าไกรทอง
 ชิงปิดประตูห้องศาลา ฯ ๖ คำ เสร็จ ฯ

๑ บัดนั้น ฝ่ายว่าตาเถาภาษา กับยายทาสภรรยา
 ดำหรับรักษาสวนดอกไม้ม เห็นเจ้าไกรทองพาชู้ มาหยุด
 อยู่ศาลาอาไศรย ดองเถาทูรังจิ้งไร คิดจะไปบอกนาย
 เอาหน้าตา ไม่ทันเก็บดอกไม้มได้กระจาด ฅวยผ้าขาว
 ขาดชนพาดบ่า ปิดประตูเข็นกระโถมได้ช้า ยายตา
 งกงันมาทันที้ ฯ ๖ คำ เสร็จ ฯ

๑ มาเอยมาถึง จึงเข้าในบ้านท่านเศรษฐี เห็นดอง
กัณยานารี ยืนที่หอกดางวางเข้าไป บอกนางตะเภาทอง
ตะเภาแก้ว ทนงามอยู่แถวท่งห้าไร่ ไหนหม่อมผู้ชาย
ว่าหายไป บัดนี้มาอยู่ในศาลา พาผู้หญิงคนหนึ่ง
มาด้วย รูปสวยด้วยดมผมประบ่า งามประหลาด
เหลือคนพันปัญญา พี่น้องต้องราชเงจใจ ฯ ๖ คำ เสร็จ

๑ เมื่อนั้น โฉมนางตะเภาทองผ่องใส ทนงาม
ตะเภาแก้วแววไว ครั้นได้ข่าวผัวตัวเป็นเกลียว จึงว่าดู
เอาฤาเจ้าไกร ว่าจะไปหาครุฑกประเดี้ยว มริข่าง
ไปปดดเดี้ยว ไปเที่ยวเกยวชแถวพามา น้อยฤาทำได้
เป็นไหม้ แม่นมอคงคงก็จึงว่า อีคนไรรูปงามที่
ตามมา จะออกไปดูหน้าม่นกดำดี ว่าพดางเรียกหา
ข้าไท ไม่ทันใจไกรชชงอิมี่ ดงจากเรือนพดนทนต์
ทาชพเดยงก็ตามไป ฯ ๘ คำ เพลง

๑ ครั้นถึงดงนกชวณกนหุคอยู่ ตรงประตูศาลา
อาไศรย ค่อยย่อมองดูเข้าไป เห็นคนไวไวอยู่ในนั้น
นางย้งกริ้วโกรชโกรชา นุ่งผ้าโจงกระเบนเห็นบม่น
โมโหหวงหิงดิงคูน ต้องพเดยงน่นย้งให้ใจ จึงเข้า

คึกคักผดุงประตุ เห็นมันคงอยู่ไม่หวาดไหว พี่น้องจึง
ร้องว่าไป ใครนั่นอยู่ในจงบึงครับ ๆ ๖ คำ เสร็จ

๑ เมื่อนั้น เจ้าไกรทองเอนหลังยังไม่หลับ ได้ยิน
เรียกเข้าไปตกใจวับ ดูกกระหยับดับต้นดณดาน จึง
ร้องทักตอบไปว่าใครนั่น ไม่เกรงใจกันทำหักหาญ ครั้น
แจ้งว่าต้องหงคราญ ออกมาค้นบานประตุไว้ ๆ ๔ คำ ๆ

๑ เมื่อนั้น ต้องนางหนูเห็นมันได้ จึงว่าอุ้มแม่
เจ้าไกร หนีไปได้แทบดึกครึ่งเดือน แต่คอยคายนนน้อย
ไปถานี้ โหยกเหยกอย่างนี้ไม่มีเหมือน มาแล้วทำไม
ไม่ไปเรือน ยังแซะเชื่อนซกซำอยู่ว่าไร ๆ ๔ คำ ๆ

๑ เมื่อนั้น เจ้าไกรทองฟังคำทำไถด พุดจากกกก
กะอึกกะไค เกอเกอแกไขไปตามจน พี่จะเข้าไปบ้าน
ประเดยวน พอเดินมาถึงน้กปะฝน เห็นคำดาฬารอบ
ขอบกต จึงแวงนงหนีฝนอยบนน ๆ ๔ คำ ๆ

๑ เมื่อนั้น วิมาดาออกค้นขวัญหนี จึงถามเจ้าไกร
ไปทันที ใครนี่องอาจประหัดาคนัก จะเป็นเมียของเจ้า
ถาเขื่อน เขามายืนเรียกอยู่ยงรุจก ถาพบาย่ายายมา
ทายทัก จงบอกเมียรักให้แจ้งใจ ๆ ๔ คำ ๆ

๑ เมื่อนั้น เจ้าไกรทองย้มเหง่แดงไซ้ ซึ่งมาเรียก
 พบคนไซ้ โฉมงามทราวมไวยตะเกาทอง ทั้งนาง
 ตะเกาแก้วแววตา ภรรยาของพทั้งดอง เจ้าอย่าตกใจ
 ไปเดยน้อง พมิให้ชดช้องเคื่องกัน ๑ & คำ ๑

๑ เมื่อนั้น ดองนางไกรทองจวนตัวนั้น เรียกหา
 ชาติให้ช่วยกัน เข้ามดักคั่นประตูคุดอง ๑ ๒ คำ เช็ด ๑

๑ ดิมส์ดักหักค้อนไม้ทนต์ได้ ดองนางวางเข้าไป
 ในห้อง จิงชหน้าว่าชะเจ้าไกรทอง ช่างปดเด่นคุดอง
 คุดองสบายใจ ไหนว่าจะไปหาพระอาจารย์ เปนที่
 มัคการอันโตใหญ่ คือเธอองคนแควฤาไร ซึ่งนิมนต์
 มาไว้ในศาลา เปนไรไม้อาเครื่องบริวาร มาถวาย
 พระอาจารย์ให้หนักหนา จะพลอยพกโมโหมาโมทนา
 ละครุละครัทธาเต็มที หม่อมดุกศิษย์คิดอ่านไปหาเพน
 ยกประเคนให้ฉนเดี่ยทนต์ มานั่งชิงเชนค่างอยู่อย่างน
 เปนไรมีมัคการท่านครูบา ว่าแล้วนวดนางตะเกาทอง
 บอกน้องตะเกาแก้วเด่นหา อคณมนษชอวมาดา เปน
 เมียชาดวนทบรรโดย ๑ ๓๐ คำ ๑

๑ เมื่อนั้น เจ้าไกรทองเมียงเมินเดินเข้าใกล้ ทำ
 แกชวญฉวยม่ออย่าออกไป จะบอกความในใจให้เจ้ารู้
 เดิมทีไปหาพระอาจารย์ คิดอ่านว่าจะบวชให้ชวดอยู่
 เพราะโดกัยเจ้ากรรมมันทำพญ ดุตรที่จะทนพ้นบัญญัติ
 เปนห่วงด้วยชเมยเสียไม่ได้ ให้ถือถ่วงกวนใจเป้น
 หนักหนา ตะวันช่ายบ่ายเย็นพกดับมา คิดถึงวิมาดา
 นารี จึงลงไปพาเอามาไว้ หวังจะให้เป้นเพื่อนน้อง
 ดองศรี ครั้นจะบอกเจ้าแต่เดิมที ไหนนางนารีจะ
 ปล่อยตาม บราณท่านว่าไว้กระไรน้อง ชายมีเมียสอง
 หักของห้าม มักเกิดกตัญญูตาม จึงหาให้เป้นด้าม
 ตามตำรา ขอเสียเกิดแม่คุณอย่าหุนหัน จงสมัครก
 กนดักว่า เพื่อนบ้านร้านช่องจะภาษา ว่าพี่น้องดองรา
 เจ้าใจดี ๆ ๑๒ คำ ๆ

๑ เมื่อนั้น นวดนางพี่น้องดองศรี ได้ฟังวาจา
 ด้าม ช้าเดื่องแด่ดูทวิมาดา ยังคิดยังแคลงถึงความ
 หดง มีได้ฟังเจ้าไกรทองว่า จึงตอบไปด้วยใจรามา
 เจ้าช่างไปคบหาแต่ทศ ถ้าเป้นคนอื่นไถถนองไม่ว่า
 จะร่วมเรียงเคียงหน้าก็ควรที่ นมนชาติทรชนคนไพร่

เห็นดีญาเจ้าเอามาไว้ ว่าแควพหนองจิงรองถาม ชะนาง
 รูปงามได้ผิวใหม่ ทำเจ้อเจอะดะเออะหน้าหม่อมไกร
 ช่างคิดตามมาได้ ไม่มีอาย เอาผิวไปไว้ถึงเจ็ดคน
 ยังไม่หายรวรวันฤาโฉมฉาย ฤาว่าชาดวันทอนทราย
 แยกกายไม่เหมือนเจ้าไกรทอง แต่ผิวกุมภัดแถมมีหน้า
 ยังแถมข้ามมนุษย์เข้าเป็นสอง ได้หัวดงไปเดี่ยวทองคดอง
 เดียรฉานจองทองไม่เจียมตัว ฯ ๑๒ คำ ฯ

๐ เมื่อนั้น วิมาดาได้ฟังนั่งเกาหัว ครั้นจะว่า
 บ้างนางกักต้ว เจ้าไกรทองผู้ผิวจะโกรธา แต่อดอด
 ก็เหลือทอดกตัญ ปากคณียบยบกระซิบดำ โมโห
 หันหันหม่นออกมา เคืองขัดสับคหน้าแล้วว่าไป นี
 แฉนางพหนองสองคน เจ้ามาบ่นมาว่าเหมือนบ้าใบ้ เขา
 จุงจุมกหม่อมไปฤาไร หม่อมผิวเจ้าลงไปทำวุ่นวาย
 เพราะจวนตัวกต้วตายวายชีวิต ไซ้จะปลงตงจิต
 ด้วยง่ายง่าย เจ้าอย่าเพ้อคณียนราย เปนหญิง
 ย่อมอายอยู่เหมือนกัน เจ้าเคยรู้เช่นเปนอยู่บ้าง คิด
 ดูก่อนนางอย่าหุนหัน อันเจ้าไกรทองกับชาดวัน จะ
 เปนกระไรกันก็แจ้งใจ ชิงช้าตามผิวเจ้าชนมา ด้วย

กตวิทย์หาไม่ชัดได้ เมื่อเจ้าตามผัวข้าลงไป เปนไร
ไม่ยังหยุดคิด ฯ ๑๒ คำ ฯ

๑ ได้เคยได้ฟัง ตะเภาทองแค้นคังเคืองจิตร เจ็บ
แสบแปลบใจดังไฟพิศม์ ด้วยว่าถูกทศกัณฐ์โกธรา กระ
ทบเท้าก้าวเดินเข้าไปใกล้ ถ่มน้ำตายรดให้แฉ้วร้องว่า
เดิมทผวมึงอายกุมภา ชนมาคาบคร่ากูลงไป แฉ้ว
จำแดงแปลงตัวเปนมนุษย์ ฉวยดูดยุคมือถือไหต์ จำ
เปนเลี้ยงตัวด้วยกตวิทย์ กุมิได้จึงจิตรไปติดตาม ไม่
เหมือนอออุบาทว์ชาติกุ่มถัด ตัวกะดักกะดำดำนาม
ทำดอยหน้าดอยตาว่าช่างาม แต่งจิตรติดตามผัวกุมมา
กูจะว่าให้สาสมใจ อัจรรไรร้อยแปดแพศยา แม้นไม่เช็ด
ไม่หดาบยังหยาบซ้ำ จะให้ข้ากูตบได้คอปไป ฯ ๑๐ คำ ฯ

๑ แค้นเคยแค้นนัก ดุเดือดจะห้ามหักโมให้ได้ จะ
เปนไรก็เปนหัวไป กูหากถ่มมึงไม่อืพ้อง ชะช่าง
ชนหน้าว่าเมยหุดวง หิงหวงจ้วงจาบจองทอง ไม่
รู้จักญาเจ้านางตะเภาทอง ไหนไหนมันก็สองเหมือนกัน
จริงแฉ้วกระร้อยแปดแพศยา จึ่งดอยหน้าเฉดาะผัวจน
ตัวสั้น เปนไรไม่ประจบเลี้ยงให้ครบพัน จะให้ส่มใจ

มั่นอ่มมนุษย์ เออน้อยไปถ่านนทานผู้หญิง ชยหญิง
 โมโหโยไม่หยุด ดารพดบดอ่มมนุษย์ เมื่อมั่งมุด
 ไปเอาผวกน่น กกว่าบ้างไวบ้าง ไม่สิ้นชาติสิ้นยาง
 พอเต็มกदन แดวแดวกัดไปด้วยกัน คุณของกน่น
 มั่งคุด ครนผวมั่งไปปากกชนมา จะให้ชาติต่อยตบ
 ทำหลบหลดู กตาคมั่งเขามาตองดู อันกจะถอยอย่า

ดังกา ๗ ๑๒ คำ ๗

๐ เมื่อนน ตะเภาแก้วโกรทชงหิงษา เจ็บซ้ำ
 ด้วยคำวิมาดา หยาบซ้ำดำหัดยังชดใจ อันนาง
 ตะเภาทองผู้ พ จะว่ากล่าวชมชื่นไม่ได้ ด้วยเนื้อ
 ความทงต้องช้างไซ้ กักระไรกระไรอยู่เหมือนกัน คิด
 พดางนางออกสัดกิดว่า เหวยอื่กุมภาควชยัน ปาก
 กตาคมนาคันคังคิน จะประชันให้ชนะไม่ละดค ชอบ
 แต่จิกหัวมาตบเด่น ให้เพื่อนบ้านเขาเห็นเสียให้หมด
 จังจะตมทมมั่งมัพยด ให้รรุครุจกณมือไว้ ๗ ๘ คำ ๗

๐ น้าเอยน้าหัว ช้างเปดียนศวเปดียนหน้าเขามา
 ไหม มั่นต็เอนไปถึงมั่งถาไร ใครใช้ให้พิศาจ
 ดำเด็กก ครนคอบพมั่งถึงแค้น อี้แค้นแนมชอหน้า

เข้ามาดี นางศวกด้ามคำคารมคุณ ทำกุดเด่นก็เป้น
 ไร ชนหน้าว่าเป้นเจ้าผัว อันจะให้กุกดวอย่างได้ย
 ถึงกูเป้นชาติกุ่มภักดีไซ้ ก็ไม่โฉดโหดไรเหมือนมึงน
 อิมมนุษย์อุบาทว์ชาติชั่ว พี่น้องร่วมผัวนาคดี ชาติ
 ตามด้วนไม่ทันที เปนกุดำกุดดีทยานใจ เมื่อและเจ้า
 ชาติดงมืรอด เปนไรไม่กอดไว้ให้ได้ เย้ายวนชวน
 ชมภิรมย์ใจ อย่าให้เว้นว่างสักเวตา ฯ ๑๐ คำ ฯ

๐ ออเอยอหิวพลัด ตำรพัตร์ตดอดดอดว่า ถึงกู
 ร่วมผัวกันมา บิดายกให้ จึงได้ครอง กูไม่เหมือน
 มึงอหน้าเป้น ตกเด่นผัวเขาทำจองหอง มึงอวด
 กตาทาตจะตบดอง จะร้องฟ้องโรงศาลก็เร่งไป ทำ
 ให้ตมหน้าหน้าดำหัด เอาพันเด็นกาคัดเดี่ยวให้ได้ ถึง
 จะเดี่ยวดินใหม่พิไนย มากน้อยเท่าไรก็ตามที ว่า
 พดางนางเรยกปดมอาโดย กับข้าไทถวนหน้าทาช
 หนึ่งอยู่ไยอเหต่าน ช่วยกันตบตีให้หน้าใจ ฯ ๑๑ คำ ฯ

๐ บิดนน ตำวตำวบ่าวผู้หญิงไม่หนึ่งได้ คาคอก
 ถกเขมนวางเข้าไป หมายใจจะตบตีวิมาดา ฯ ๑๒ คำ เช็ด
 ฯ

๑ เห็นเจ้าไกรทองออกทางนั้น ความกลัวตัวฉิ่ง
ถ่มถตา วังปะทะปะกันไปมา ทาษาขัดฉิ่งจนใจ

๑ ๒ คำ ๑

๑ เมื่อนั้น วิมาดาแสนชดอชฌาไศรย โมโห
หุนหันกตหนักถนไว นางมิได้ครั้นคร้ามกลัวเกรง จึง
ว่าเออกระไรเจ้าไกรทอง ช่างพาน้องมาให้มันช่มเหง
ด่าพรตตดพอกครนเครง แต่เมื่อยเจ้าเองไม่น้อยใจ นี
ใช้ให้ชชชชช มาหยาบชชชชชหาควรไม่ ไหนว่าจะ
ปราบปรามห้ามเมื่อยไว มิให้หึงหวงวุ่นวาย ครั้นจน
เขาจริงกนึ่งเดียว ให้หม่อมเมียมาคำเด่งง่ายงาย เจ้า
ก็เป็นคนฉลาดชชชชช ไม่เดียวดายวงษ์วานวานเครือ
ดจริงนึ่งเฉยไม่เงยหน้า ดูเหมือนกลัวภรรยายิ่งกว่าเดื่อ
คิดความเหตอกอหน่อเนื้อ จึงงวยงหงตงเชอตามมา
แมนรูว่าจะเป้นเชนน จะดูตายอยู่ทศหา ถึงจะพ้น
ฟอนรอนรา จะก้มหน้าให้ท่าไม่กลัวตาย ทงนเป้น
ต้นเพราะคนคด จะจำจาดจกฏด้วยหมักหมาย คด
โมโหหวงแค้นแสนร้าย เข้าหยิกช้วนตะกายเอาเจ้าไกร

๑ ๓๔ คำ ๑

๑ เมื่อนั้น เจ้าไกรทองกอดมือทอดใจใหญ่ จะ
 ห้ามปรามผ่อนปรนก็จวนใจ เอออะไกรกระหมื่นนี้จริง
 นางพี่น้องสองคนก็ทนเห็ดอ บัวโศกชวัดเพื่อเหมือน
 มหิงษ์ นางวิมาดาเล่าก็เพราพริ้ง น้อยถำนั้นท่าน
 ผู้หญิงทั้งสามคน เจ้าคาร์ดคาร์มไม่דםหน้า เหมือน
 อแม่คำปดาทหวนน ชนเลี้ยงเถียงเตดาะตนตน จะ
 กรวดนาคว่าทนนเลยเดยวณ จะเขยนหนึ่งดื้อหย่าดัก
 ห้าใบ ชัดแกงใดให้ดูอย่าจุ จ ทำประหนึ่งขงโกรธ
 เต็มที่ เดินหนีออกไปเลยให้พ้น ๆ ๘ คำ ๆ

๑ เมื่อนั้น วิมาดาตามไปพิไรบน เจ้าพาน้อง
 ชนมาถึงเมืองคน คิดว่าจะเปนผลสืบไป มีรุกดับ
 อับอายชายหน้า ดุคบัญญัติที่จะดอดได้ ว่าพดาง
 ทางกอดเจ้าไกร ดื้อกส่อนให้ ไปมา ๆ ๕ คำ โอด ๆ

๑ เมื่อนั้น เจ้าไกรทองปดอบนางพดางว่า พริก
 เจ้าจริงจริงจึงพามา ไซ่ว่าจะให้เปนเหมือนเช่นนี้ อน
 โมโหผู้หญิงนยงยวด จะชวดดวดเลยเปด่าเฝ้าจุ จ
 มาถึงจะไปบอกแต่เดิมที่ เจ้าดูดยายผ้าพมิให้ ไป จึง

เกิดเหตุเภทไภยชนทน^๕^{๕๕} สู้ดที่จะดับไฟห้วงมได้^๒ เจ้า
อย่าตะหนัสน้อยใจ^๒ มิใช่จะให้เสียสัญญา^๒ ฯ ๖ คำ ฯ

๑ เมื่อนั้น ดั่งนางแค้นคิดพิจารณา แด่ไปเห็นนาง
วิมาดา พุ่มพ่ายน้ำตาก็ซัดใจ จึ่งร้องว่าเหวี่ยงเหวี่ยง
อึกมฤต เดห์กตมิ่งดตำรอนให้ แกล้งช้ออนวอนชู้
ฤาไร จะให้มาทำไมกับกู กตบมาชนแต่ยิงเถียง
เจ้าผัว แต่ถวนไม่ถวนจะต่อสู ทำไมเด่าจึ่งเข้าแฝง
ช ๑ ๒ ๓ ๔ ๕ ๖ ๗ ๘ ๙ ๑๐ ๑๑ ๑๒ ๑๓ ๑๔ ๑๕ ๑๖ ๑๗ ๑๘ ๑๙ ๒๐ ๒๑ ๒๒ ๒๓ ๒๔ ๒๕ ๒๖ ๒๗ ๒๘ ๒๙ ๓๐ ๓๑ ๓๒ ๓๓ ๓๔ ๓๕ ๓๖ ๓๗ ๓๘ ๓๙ ๔๐ ๔๑ ๔๒ ๔๓ ๔๔ ๔๕ ๔๖ ๔๗ ๔๘ ๔๙ ๕๐ ๕๑ ๕๒ ๕๓ ๕๔ ๕๕ ๕๖ ๕๗ ๕๘ ๕๙ ๖๐ ๖๑ ๖๒ ๖๓ ๖๔ ๖๕ ๖๖ ๖๗ ๖๘ ๖๙ ๗๐ ๗๑ ๗๒ ๗๓ ๗๔ ๗๕ ๗๖ ๗๗ ๗๘ ๗๙ ๘๐ ๘๑ ๘๒ ๘๓ ๘๔ ๘๕ ๘๖ ๘๗ ๘๘ ๘๙ ๙๐ ๙๑ ๙๒ ๙๓ ๙๔ ๙๕ ๙๖ ๙๗ ๙๘ ๙๙ ๑๐๐ ๑๐๑ ๑๐๒ ๑๐๓ ๑๐๔ ๑๐๕ ๑๐๖ ๑๐๗ ๑๐๘ ๑๐๙ ๑๑๐ ๑๑๑ ๑๑๒ ๑๑๓ ๑๑๔ ๑๑๕ ๑๑๖ ๑๑๗ ๑๑๘ ๑๑๙ ๑๒๐ ๑๒๑ ๑๒๒ ๑๒๓ ๑๒๔ ๑๒๕ ๑๒๖ ๑๒๗ ๑๒๘ ๑๒๙ ๑๓๐ ๑๓๑ ๑๓๒ ๑๓๓ ๑๓๔ ๑๓๕ ๑๓๖ ๑๓๗ ๑๓๘ ๑๓๙ ๑๔๐ ๑๔๑ ๑๔๒ ๑๔๓ ๑๔๔ ๑๔๕ ๑๔๖ ๑๔๗ ๑๔๘ ๑๔๙ ๑๕๐ ๑๕๑ ๑๕๒ ๑๕๓ ๑๕๔ ๑๕๕ ๑๕๖ ๑๕๗ ๑๕๘ ๑๕๙ ๑๖๐ ๑๖๑ ๑๖๒ ๑๖๓ ๑๖๔ ๑๖๕ ๑๖๖ ๑๖๗ ๑๖๘ ๑๖๙ ๑๗๐ ๑๗๑ ๑๗๒ ๑๗๓ ๑๗๔ ๑๗๕ ๑๗๖ ๑๗๗ ๑๗๘ ๑๗๙ ๑๘๐ ๑๘๑ ๑๘๒ ๑๘๓ ๑๘๔ ๑๘๕ ๑๘๖ ๑๘๗ ๑๘๘ ๑๘๙ ๑๙๐ ๑๙๑ ๑๙๒ ๑๙๓ ๑๙๔ ๑๙๕ ๑๙๖ ๑๙๗ ๑๙๘ ๑๙๙ ๒๐๐ ๒๐๑ ๒๐๒ ๒๐๓ ๒๐๔ ๒๐๕ ๒๐๖ ๒๐๗ ๒๐๘ ๒๐๙ ๒๑๐ ๒๑๑ ๒๑๒ ๒๑๓ ๒๑๔ ๒๑๕ ๒๑๖ ๒๑๗ ๒๑๘ ๒๑๙ ๒๒๐ ๒๒๑ ๒๒๒ ๒๒๓ ๒๒๔ ๒๒๕ ๒๒๖ ๒๒๗ ๒๒๘ ๒๒๙ ๒๓๐ ๒๓๑ ๒๓๒ ๒๓๓ ๒๓๔ ๒๓๕ ๒๓๖ ๒๓๗ ๒๓๘ ๒๓๙ ๒๔๐ ๒๔๑ ๒๔๒ ๒๔๓ ๒๔๔ ๒๔๕ ๒๔๖ ๒๔๗ ๒๔๘ ๒๔๙ ๒๕๐ ๒๕๑ ๒๕๒ ๒๕๓ ๒๕๔ ๒๕๕ ๒๕๖ ๒๕๗ ๒๕๘ ๒๕๙ ๒๖๐ ๒๖๑ ๒๖๒ ๒๖๓ ๒๖๔ ๒๖๕ ๒๖๖ ๒๖๗ ๒๖๘ ๒๖๙ ๒๗๐ ๒๗๑ ๒๗๒ ๒๗๓ ๒๗๔ ๒๗๕ ๒๗๖ ๒๗๗ ๒๗๘ ๒๗๙ ๒๘๐ ๒๘๑ ๒๘๒ ๒๘๓ ๒๘๔ ๒๘๕ ๒๘๖ ๒๘๗ ๒๘๘ ๒๘๙ ๒๙๐ ๒๙๑ ๒๙๒ ๒๙๓ ๒๙๔ ๒๙๕ ๒๙๖ ๒๙๗ ๒๙๘ ๒๙๙ ๓๐๐ ๓๐๑ ๓๐๒ ๓๐๓ ๓๐๔ ๓๐๕ ๓๐๖ ๓๐๗ ๓๐๘ ๓๐๙ ๓๑๐ ๓๑๑ ๓๑๒ ๓๑๓ ๓๑๔ ๓๑๕ ๓๑๖ ๓๑๗ ๓๑๘ ๓๑๙ ๓๒๐ ๓๒๑ ๓๒๒ ๓๒๓ ๓๒๔ ๓๒๕ ๓๒๖ ๓๒๗ ๓๒๘ ๓๒๙ ๓๓๐ ๓๓๑ ๓๓๒ ๓๓๓ ๓๓๔ ๓๓๕ ๓๓๖ ๓๓๗ ๓๓๘ ๓๓๙ ๓๔๐ ๓๔๑ ๓๔๒ ๓๔๓ ๓๔๔ ๓๔๕ ๓๔๖ ๓๔๗ ๓๔๘ ๓๔๙ ๓๕๐ ๓๕๑ ๓๕๒ ๓๕๓ ๓๕๔ ๓๕๕ ๓๕๖ ๓๕๗ ๓๕๘ ๓๕๙ ๓๖๐ ๓๖๑ ๓๖๒ ๓๖๓ ๓๖๔ ๓๖๕ ๓๖๖ ๓๖๗ ๓๖๘ ๓๖๙ ๓๗๐ ๓๗๑ ๓๗๒ ๓๗๓ ๓๗๔ ๓๗๕ ๓๗๖ ๓๗๗ ๓๗๘ ๓๗๙ ๓๘๐ ๓๘๑ ๓๘๒ ๓๘๓ ๓๘๔ ๓๘๕ ๓๘๖ ๓๘๗ ๓๘๘ ๓๘๙ ๓๙๐ ๓๙๑ ๓๙๒ ๓๙๓ ๓๙๔ ๓๙๕ ๓๙๖ ๓๙๗ ๓๙๘ ๓๙๙ ๔๐๐ ๔๐๑ ๔๐๒ ๔๐๓ ๔๐๔ ๔๐๕ ๔๐๖ ๔๐๗ ๔๐๘ ๔๐๙ ๔๑๐ ๔๑๑ ๔๑๒ ๔๑๓ ๔๑๔ ๔๑๕ ๔๑๖ ๔๑๗ ๔๑๘ ๔๑๙ ๔๒๐ ๔๒๑ ๔๒๒ ๔๒๓ ๔๒๔ ๔๒๕ ๔๒๖ ๔๒๗ ๔๒๘ ๔๒๙ ๔๓๐ ๔๓๑ ๔๓๒ ๔๓๓ ๔๓๔ ๔๓๕ ๔๓๖ ๔๓๗ ๔๓๘ ๔๓๙ ๔๔๐ ๔๔๑ ๔๔๒ ๔๔๓ ๔๔๔ ๔๔๕ ๔๔๖ ๔๔๗ ๔๔๘ ๔๔๙ ๔๕๐ ๔๕๑ ๔๕๒ ๔๕๓ ๔๕๔ ๔๕๕ ๔๕๖ ๔๕๗ ๔๕๘ ๔๕๙ ๔๖๐ ๔๖๑ ๔๖๒ ๔๖๓ ๔๖๔ ๔๖๕ ๔๖๖ ๔๖๗ ๔๖๘ ๔๖๙ ๔๗๐ ๔๗๑ ๔๗๒ ๔๗๓ ๔๗๔ ๔๗๕ ๔๗๖ ๔๗๗ ๔๗๘ ๔๗๙ ๔๘๐ ๔๘๑ ๔๘๒ ๔๘๓ ๔๘๔ ๔๘๕ ๔๘๖ ๔๘๗ ๔๘๘ ๔๘๙ ๔๙๐ ๔๙๑ ๔๙๒ ๔๙๓ ๔๙๔ ๔๙๕ ๔๙๖ ๔๙๗ ๔๙๘ ๔๙๙ ๕๐๐ ๕๐๑ ๕๐๒ ๕๐๓ ๕๐๔ ๕๐๕ ๕๐๖ ๕๐๗ ๕๐๘ ๕๐๙ ๕๑๐ ๕๑๑ ๕๑๒ ๕๑๓ ๕๑๔ ๕๑๕ ๕๑๖ ๕๑๗ ๕๑๘ ๕๑๙ ๕๒๐ ๕๒๑ ๕๒๒ ๕๒๓ ๕๒๔ ๕๒๕ ๕๒๖ ๕๒๗ ๕๒๘ ๕๒๙ ๕๓๐ ๕๓๑ ๕๓๒ ๕๓๓ ๕๓๔ ๕๓๕ ๕๓๖ ๕๓๗ ๕๓๘ ๕๓๙ ๕๔๐ ๕๔๑ ๕๔๒ ๕๔๓ ๕๔๔ ๕๔๕ ๕๔๖ ๕๔๗ ๕๔๘ ๕๔๙ ๕๕๐ ๕๕๑ ๕๕๒ ๕๕๓ ๕๕๔ ๕๕๕ ๕๕๖ ๕๕๗ ๕๕๘ ๕๕๙ ๕๖๐ ๕๖๑ ๕๖๒ ๕๖๓ ๕๖๔ ๕๖๕ ๕๖๖ ๕๖๗ ๕๖๘ ๕๖๙ ๕๗๐ ๕๗๑ ๕๗๒ ๕๗๓ ๕๗๔ ๕๗๕ ๕๗๖ ๕๗๗ ๕๗๘ ๕๗๙ ๕๘๐ ๕๘๑ ๕๘๒ ๕๘๓ ๕๘๔ ๕๘๕ ๕๘๖ ๕๘๗ ๕๘๘ ๕๘๙ ๕๙๐ ๕๙๑ ๕๙๒ ๕๙๓ ๕๙๔ ๕๙๕ ๕๙๖ ๕๙๗ ๕๙๘ ๕๙

๑ เมื่อนพบ วิมาดาบทยบยอยไม่ถอยหัน ร้ายกาจ
 ดว้ยเปนชาตกุมภถ ตอคมกาดงเรวแรง จะเข้จก
 คีคะนางไม่ไค บัดบองวองไวเข้มแขง หยิกชวน
 กอดกอดวัดแว้ง พลิกแพตงผลักไ้ไปมา ฯ ๔ คำ ฯ

๑ เมื่อนน^๕ ดองนางชด^๒แคน^๒แค้น^๒ดำ ไม่ย่อ^๒ท้อ^๒ต่อสู้^๒
วิมาดา จนน^๒หน้า^๒ตา^๒คาง^๒คิ้ว^๒เป^๒น^๒ร^๒วย^๒บ พว^๒ก^๒ผู้^๒ห^๒ญ^๒ิง^๒
ด้าว^๒ด้าว^๒บ่าว^๒ไพร่ หด^๒ง^๒ไ^๒หล^๒ไ^๒่^๒ทุ^๒บ^๒ก^๒ัน^๒ทุ^๒บ^๒ค^๒ับ ปาก

จุมกถูกเจ็บเป็นเลือดขับ บ้างดื่มกับพวกเพื่อนพดวน

๗ ๔ คำ เช็ด

๐ เมื่อนั้น เจ้าไกรทองเข้าขวางทางกัน จึงห้าม

น้องสองนางให้ว่างกัน อย่าตรึงห็นหุนวุ่นไป จะ

ชนทำตาเหลือไม่เชอพิ นาทที่จะเกิดเหตุใหญ่ อัน

นางวิมาดาไซ พเอยนัตบิตไว้ตรงตรา แม่น

นางเด็กเดชนัตออกเดี่ยวได้ จะเป็นกุ่มภักใหญ่ใจกล้า

จะชบกัดฟัดฟาดเอาสองรา อย่าเด่นแรงเด่นกานักไป

๗ ๖ คำ ๗

๐ เมื่อนั้น สองนางจะเชอกหาไม่ ร้องว่าอุแหม

แน่เจ้าไกร จะเชยนเลอไวให้ววกถว เจ้ารักชของ

เจ้าเข้ากับช แกดังจะชช่มไครน่าไครหวิ เมื่อมันเป็น

มนุษย์อยู่เห็นตัว จะหลอกชาให้กถวฤว่าไร เกิด

วิวาทเตดาะเพราะไครนั้น เพราะหม่อมมณัตวชยันฤ

มิใช่ ทำเหดาะเหดะแนะนำให้ ใจ มันจึงทำได้ถึง

เพียงน ว่าพดางทางรูกเข้าไป มิไคยอทอดอย

ห็น บ่าวไพร่พรอมกนทนต์ เข้ากตุ่มรุมคีนางกุ่มภา

๗ ๘ คำ เช็ด

๐ เมื่อนั้น วิมาดาแสนขจัดห้ำหั่น จะแก้แค้นเด็ก
 ยนต์แฉะวรา ด้วยแค้นเคืองหาเจ้าไกรทอง ความรัก
 รุ่งคดถึงหง นางนั่งดงกอดเข้าเคঁราหมอง หน่วงหนัก
 รักพลัดตายน้อง ฟุ้งฟองน้ำตาแล้วว่าไป ๆ & คำ ๆ

ไอ้
 ๐ พ่อเจ้าประคุณของเมียเอ๋ย กรรมสิ่งไรเคยมา
 ขัดให้ เจ้าพาเมียมาไม่ทันไร จะจำใจจำจากพรากกัน
 คู่รักคู่ขวัญ ไม่อยู่ได้ สุดใจเหือดหวิวจะอดทน ถึง
 เลือดต่างกตางป้าพนาวัน ไม่คิดนร่ายกาจเหมือนเช่น
 จะนึกเนื้อเถอหนึ่งเดียวทั้งแปด ไม่เคยพบเคยเห็นหน้าบัดดี
 ไหนเล่าเจ้าชมว่าเมียด ทนรเชนใดเห็นตัว จะขอดา
 ดงไปอยู่ในถ้ำ ตามบุญตามกรรมที่ทำชั่ว นางคิด
 ขัดของหมองมัว ตอกชกหัวแล้วว่าไร ๆ ๘ คำ โอด ๆ

๐ คิดเอ๋ยคิดพดาง นวดนางหุ่นหิ้งมันได้ ลูก
 ขนเคืองขัดสับคดไป ชื่นหน้าว่าไปมิได้กตว เหวย
 อตะเกาแก้วตะเกาทอง ฟุ้งอุบาทว์ชาติชั่ว หฤ
 โหดโหดเซดาเมามัว มึงมาเอาผิวของมึงไป ที่
 นึกอดไว้มึงอย่าวาง มึงเข้าคนดะข้างอย่าห่างได้ ผดิด
 ก็นิ่งรักให้สั่นใจ อีหน้าไพร่สันดานมารยา ว่า

พดางนางหวนเข้าในห้อง แก่แหว่นในช่องเกษา แล้ว
 ดอบเด็กย่นคัมพทนต์ชา โจนจากคำดาด้วยจิตใจ
 ๆ เชิดฉิ่ง ๘ คำ ๆ

๑ ครนดงถึงพนพสุธา ก็กลายเปนกุ่มภาเคิบใหญ่
 ฟาดหางวัดแว้งว่องไว เข้าได้ดองนางนารี ๆ เชิด ๒ คำ ๆ
 ๑ เมื่อนน พนองอกถันชวญหนี ร้องกริดหวัด
 วังไม่ส้มประดี ทาษพเดียวก็ถุ่นวาย วังปะทะปะกัน
 อดหม่าน ดนดำนดนมผาห่มหาย บ้างชนต้นไม
 มือตะกาย ปีนป่ายไม่ถนัดพดดลงมา บ้างเรียก
 พวกพองร้องให้ช่วย เจ็บบ่วยดำบากดากขา ถิ่น
 กำดงดงนงภาวณา กอชอกอกกาว่าเบื่อนไป ดองนาง
 วางวังเข้ากอดผัว ความกลัวตัวถันหวนไหว เอนดู
 ด้วยช่วยเอาชวศรไว้ นางกุ่มภักดี ใหญ่ได้ชบเมื่อย ถูก
 ได้ผิดแล้วอย่าถือโทษ พ่อโปรดช่วยขับไปเสีย ร้อน
 อกร้อนใจดังไฟเลย ทั้งเมื่อยเลยได้ไม่เอนดู ๆ ๓๐ คำ ๆ

๑ เมื่อนน เจ้าไกรทองไต่พงนงไขหู ทำเฉย
 เชอนเหมือนหนึ่งไม่รู้ เปนครุจจึงตอบวาจา พักได้
 บอกแล้วแต่หนหลัง ไกรทองจึงตั้งไม่พงว่า ไหน

เด้าเจ้าไม่กลัววิมาดา ทั้งเจ้าทงชาเขารุมรินทร์ เปน
โรมทำให้หน้าใจ วังขึ้นมาไยจนตัวฉัน เรียกหา
ข้าไทให้ช่วยกัน ครั้นเดินตามสบายใจ ฯ ๖ คำ ฯ

๑ ว่าแล้วลุกเดินออกมา จากที่ศาลาอาไศรย แล้ว
มีวาจาว่าไป วิมาดาอย่าได้ โกรธา เปนกรรมเรา
แล้วทั้งสองข้าง ไซ้พี่จะทิ้งขว้างร้างหย่า อย่าดื้อ
น้อยใจจงไคดคดา กัดบไปค้นหาห้องทอง ด้วยเจ้า
กัดบรูปเปนกุมภัด เคยอยู่ในที่เที่ยวทอง มาอยู่
บนบถพเชนน้อง จะรอนรอนหม่นหมองด้วยแดดดม
เจ้ากัดบไปก่อนเกิดวิมาดา ไม่ช้าพี่จะตามไปสู่สม
ความรักพัสต์มศศมาคม ยังนิยมชมชดติดใจ ฯ ๘ คำ ฯ

๑ เหมือนนางกุมภัดเค้ราศีรอยด้อยให้ อาวรณ
รอนรุมกัดบใจ ดังถ่านไฟพื้ดุ่มทุ้มทับ จนอยู่มี
ที่จะเจรจา แต่พริบตาอำปากหงุบหงับ ดาฉวชบ
หัวดงค่านับ คดานตะกูปตะกับกัดบไป ฯ เพดง ๔ คำ ฯ

๑ ครั้นถึงฝั่งคางคกธาโถม โดดโครมลงในแม่น้ำ
ใหญ่ โบกหางวางวายว่องไว ตรงไปสู่ที่ถ้ำทอง
ฯ ได้ ๒ คำ ฯ

๑ รูปร่างนางกตายเป็นมนุษย์ โฉมงามบริสุทธิผุด
ผ่อง เค้นพดางครวญคร่ำร้อง เข้าไปในห้อง
แล้วไค้ก็ ๆ ๒ คำ ๆ โอค ๆ

๑ เมื่อนั้น โฉมเจ้าไกรทองหมองศรี ครนนาง
วิมาดาหารี กตายเป็นกมฤตกดับไป ทงเดี่ยวตาย
ทงรักเป็นหนักหนา คัดคิดขมมาน้ำตาไหล ให้ด้อย
ดเหี้ยเดี่ยวน้ำใจ เหมือนบ้าใบไม้เป็นดมประดี ภรรยา
มาเตือนให้ ไปบ้าน ยิงเคียดดาสดุดินหันหน้าหัน ชะ
นางศวชนชนันท์ ช่างชวนกันดาศวมาดา เหมือน
แกดงตีปดำน่าไพร เอออไรมาคิดฤษยา หวงแหน
แด่นรายราม่า จะบีบประตุคาแต่ข้างเดียว เมอกพ
มีห้ามนางกุมภา ที่ไหนจะกระระนาคาเขยว ทงบ่าวไพร่
ไม่ชวศวเป็นเกดยว นีหากคิดนิตเดยวดอกกระมัง
ว่าพดางทางเค้นออกจากถวณ หุนหันปั่นป่วนคดุม
คดง เมียงามตามไปไม่อินัง มายังบ้านพดนันทนใด
ฯ เพดง ๑ ๑๒ คำ ๑

๑ ครนถึงจิงชนบนเคหา จะอาบนำผดิดผ้าก็หาไม่
โมให้อึดฮัดจิตใจ เค้นตรงเข้าไปในท่อน ๑๒ คำ ๑

ข้า ๑ ทุ่มทอดศพนลงบนเตียง เอนเอียงแอบอิงพิง
 หมอน คิดถึงวิมาดาอย่างอาวรณ์ ทุกขรอนรำไรไป
 มา ให้ผู้คลุกคลีนั่งคดงเค็ดมจิตร ถ้าคิดว่าย
 ในคหา งวยงหงดงเรียววิมาดา ชนมานงนควย
 พชาย ตัพยอกหยอกยุคคุดหมอนข้าง นึกว่านาง
 พดางพดอดกอดกาย ประคองชนอุมแอบแป้นแบบกาย
 แยมยัมพรมพรายสบายใจ นิ่งพิณพิศศรัว่าหมอน
 กักตบกดงนงนอนถอนใจใหญ่ เอาผ้าห่มคดคดุมตัวไว้
 เหมื่อนบ้วยเจ็บจับไขครวญคราง ได้ยินเสียงแมวได้
 ตะครุพหนู ชเงชเงงแดดตามหน้าต่าง เหลือบแดเห็น
 เงาเฝ้าหอกลาง นึกว่านางวิมาดาขำใจ ๗ ๑๐ คำ ๗
 ๑ ๑ ร่าย จึงดูจากเตียงเมียงออกมา แยมยัมพยักหน้า
 แลวปราได้ พุดพดางทางหงดงได้ กอดเฝ้าเข้า
 ไว้ทงสองมือ ครนรว่ามิใช่ก็ได้ คิด เอะผิดแล้วเรา
 เฝ้าคอกฤา ทำแกชวญวญผ่านากระพ้อ แดดชอ
 ว่าจะผูกคอตาย เห็นเมียมานุดชิงยงชงโกรธ แดดง
 ไชยคยกคั่นปิ่นป้าย เคื่องชดวดเหวี่ยงวุ่นวาย เดิน
 ชายเชื่อนออกมานอกชาน แว่วเสียงไก่ชนถ้าคณว่า

วิมาตมาเรียกกรองซาน แดหาแห่งใดไม่พบบาน จุน

งานอยู่คนเดียวเที่ยวมอง ๆ เพดง ๘ คำ ๆ

๐ เมื่อนั้น นวดนางภรรยาทั้งสอง เห็นเจ้าไกร

วิปริตผิดทำนอง ค่อยย่องตามมาแล้วว่าไป ๆ ๒ คำ ๆ

๐ ชะหม่อมมัวตัวชยน์ เปนโรนกรยาเหมือนบ้า

ใบ เมื่อถกอดเล่าเข้าทำไม พุดอไรเดือนเบือน

เหมือนดเมอ แดวฉวยเข้ามาจะผูกคอตาย ทำ

ตเกียกตกายเกอเกอ ไม่อดผู้คนบ่นเพอ คดิ่งไคด

ไหลดลัดลิ้มตน อย่างได้ยไม่ผิดปากว่า จะเป็นบ้า

เที่ยวเดินอยู่กลางถนน เดี่ยวแรงเรื่องฤทธิเดชเวทมณฑ์

ฝูงคนเขาจะกุดมรุมดอ จงออกไปวัดวาหาท่านชรว

รักษาตัวรคนามนต์เดี่ยวสักหม้อ จับมังกดได้ดรรวม

กรวมคอ แคพอดร่างสะปะทะปะทั้ง ฤาไปอยู่ด

ดมนางจรเข้ ถูกเด่นหยาแผดของเขาชดิ่ง น่าจะ

เปนเข่นนคอกกระมัง ฤากดคกคุ่มคคุ่มคดั่งประรัง

ควาน ชรอยยผท่องเดวโนเหวถา เข้าประจำผัวชา

มาถึงบ้าน จะเดี่ยวผพิบตรบคทะบาน กวาดเข้า

เป็ดอกเข้าดาร์ดังไป ว่าพดางหิวเราะเยาะเย้ย ยัง

หาเคยพบเห็นเช่นนี้ไม่ เอามือตอกทำตักใจ ยั่วเย้า

เจ้าไกรไปมา ๆ ๑๖ คำ ๆ

๑ เมื่อนั้น เจ้าไกรทองยมพลาทางว่า รับแพ

แถวนางแม่คำปดา จะชนชดอชยาไปโยมนี้ น่าจะ

จริงของน้องตองเด่นให้ เจ้าเคยคบพบจรเข่มาก่อนพิ

รรูปแบบแยบยนคักดกมฤต เห็นที่จะเป็นบ้าเหมือนว่า

จริง พี่ไปอยู่คุหาห้าหกวัน ผู้บ่าวโรนหม่นเขาดัง

ให้หลงใหลแต่จะใคร่แอบอิง ถึงผู้หญิงผู้ชายก็คด้าย

กัน จริงๆหาไม่เจ้าตะเภาแก้ว หม่อมพี่สาวคราว

แถวอย่างโรนนั้น เดี่ยวจิตคิดใจชาดวัน บ้วนบั้นเปน

บ้ายิ่งกว่าน ใครเล่าเจ้าเอ่ยช่วยรักษา จนนหายบ้า

ใดเคยเป็นเมียพิ กัดบมาเยาะเย้ยหยนชนด้นท ร้อย

ดีร้อยอย่างข้างเจรจา เอออไรไต่ความว่าผีเข้า ผี

หาไหนใครเล่ามาเข้าชา ผีชาดวันผัวตัวหยาบชา ตาม

มาหาเจ้าตะเภาทอง อย่าเยาะเยาะเทดาระเด่นเช่นน

ชาดวันชดใจจะได้ทอง จงมาต้อนรับประคัมประคอง

ชวนชมดมดองให้ตองใจ ว่าพลาถนวยนุดยุดหยอก

ผัวเก่าเจ้าทอกออย่ามดกได้ นางน้องสาวก็อย่าออณา

ไป เจ้ามิใช่ภรรยาชาตวัน จำเกาะพิกับเจ้าตะเภา
ทอง เคยรับรองคดองอยู่เป็นคชัน ค่อเมื่อไรผ้ออก
จะบอกกัน จังกะนนกะนกับพชาย ๆ ๑๘ คำ

๑ เมื่อนั้น ดองนางดาตเดอดไม่เห็ดดหาย จัง
ว่าผ้เจ้าเดหเพทุบาย แยกกายของเจ้าชาเข้าใจ เกิด
ชครานรำคาญหุจุจ ไม่พอที่จะค่อยามความไถ ทำ
เคียดแค้นแค้นงอนค่อนเจ้าไกร แดงแสดงเดินเข้าไป
เดียดในเรือน ๆ ๔ คำ

๑ เมื่อนั้น เจ้าไกรทองว่องไวใครจะเหมื่อน เห็นเมื่อย
แตรังได้จิริคบิดเบือน เดินหันเข้าเรือนกรูใจ ๆ ๒ คำ ๆ

๑ จังค่ออย่างยอมมองเมียง มานั่งดงบนเคียงเคียง
ไห้ ทำเป็นโกรธโกรธว่าไป เอออไรพ้องดอง
นาง ค้าคารมเปรียงเปรียงเดียงแปร้น ชัดใจจะใคร
แพ้นดงสักผาง มีแต่จะจันหาตราหนทาง ถ้ากถาง
เทดาะเพราะด้นที่ เทียงนางกถางคั่นกรนเครง น
หากเกรงไบบุญท่านเคียรชู้ หาไม้ที่ไหนดนนวนน ฟา
ผ้เกิดด้นะไม่ดะกัน ทนกกแสดงไปเกิดไม่ว่า เวทนาจะ
เงอดงคอดกถน ถ้าคราวหลังยังเป้นอยู่เช่นนั้น จะ

๑ เมื่อนั้น พนงสองนางโฉมฉาย ได้ฟังนงยม
 พร้มพราย น้อยถำนน้แบบกายชยน์จริง ดารพัตณัน
 ผนอยอนยอก ดวงหลอกเดยวดคปคณ หึง นน
 ขาหม่อมไกรมิใช่ถึง จะดวงให้ กิณชงกับเกล็ด ชะ
 ช่างพูดจาว่าชาน ดิงน่าออยน้ำตาตหวานเห็ดอ ยิ่ง
 ไม่นั่นคนกทได้เจือ คงจะเชือกอัยคำของเจ้าคุณ ไป
 ไหนไปเกิดไม่ขึ้นชิต จะทานทคักเครื่องจะเคื่องชุน
 เหมือนปลดอยปลดอยเต่าเดี่ยวเอาบุญ จะช่วยรูนได้
 ดั่งดังไป ๆ ๘ คำ ๆ

๑ เมื่อนั้น เจ้าไกรทองชองชิตอัชฌาไศรย ได้
 ฟังภรรยาว่าถูกใจ ยิ้มแห่งแกดังไถดไปตามจน ปลด
 เตาเอาอโรมาบ่นบ้า ไม่เลือกหน้าเดยนางสร้างกุศต
 จริงๆจะเลือกได้เดี่ยวให้พัน แล้วยจะชวดศวดมนต์อยู่
 กะมัง ถึงพิไปก็ไม้อยู่ช้า จะกลับมาให้ทนต์ชางน
 มั่ง อย่าเสียคตททำแต่ดำฟัง เห็ดอกำลังหนกนิกจะ
 ยกตาม ว่าพดางดูบหตงแลวดังเดี่ยว ดีใจด้วยเมื่อย
 ไม่หวงห้าม ครอบขกผ้าห่มชมว่างาม ถวนตามเดยว
 ลอดลอดคคว่า นือไรค่อนควกมดกพิ ไม่พอทณเอง

ก็อิจฉา แต่เวียนเฝ้าเข้าหยาออกภรรยา จนเวดาจวน

แจ้งแสงทอง ฯ ๓๐ คำ ฯ

๑ จึ่งถูกชนเบ็ดมุ้งยุบ ขบ เดินคืบไปพดางย่างยอง
มาอาบน้ำในรเบียงเตยรอน แดวกกลับคนเข้าห้อง

แต่งตัว ฯ ๒ คำ เพลง ฯ

๑ ครนเสร็จจึ่งส่องนาร เปรมปรีดกระหึ่มยิ้มหัว
ลงบันไดเดินออกไปนอกกรว เข้ามืดชมกษมวรับมา

ฯ เชิด ฯ ๒ คำ ฯ

๑ ครนถึงฝั่งวงวนชดธาร จึ่งโอมอ่านอาคมคาถา
แล้วจุดเทียนไชยมิได้ชา คงคาแหวกช่องเปนปดอง

เปลว เจ้าไกรทองควนเดินมาตามทาง น้ำแห้งแข็ง
กระด้างไม่ไหลเหือด มืดหมอเห็นบม้นกับบ่นเอว ตรง
ไปปากเหวถ้ำทอง ฯ ๔ คำ เชิด

๑ ค่อยยองเข้าไปดั่งใจจง ถ้าคณมนคงไม่หลงห้อง
หยุดยั้งแผงม่านเมียงมอง ดูทำนองวิมาดาจะว่าไร

ฯ ๒ คำ ฯ

๑ ใ้ย เมื่อนั้น วิมาดาเคঁร่าสร้อยดห้อยให้ กอดเข้า
เจ้าจุกเปนทุกข์ใจ เหมือนบ้าใบ้บ่นอยู่คนเดียว

ยังเจ็บใจด้วยอพยพน้อง ให้ชดช้องเคืองชุนฉุนเฉียว
 แค้นหนักดงอคคจเจียว มันได้จะใคร่เคียวเนอกน เหตุ
 ผดเป้นคันเพราะผิวใหม่ พาไปให้เมียดูหมิ่น ช่าง
 ไปปดตดเดี่ยวเด่นดิน ไม่มีชนชาติชายเท่าไยของ
 เพียงเอ๋ยผด่างเทวดา ทรกษากาเหวเปดวปดอง จง
 ดตจิตรดตใจเจ้าไกรทอง ให้หุดงดมาดองอิกดักคราว
 จะตดพ้อต่อว่าประดาเดี่ย ให้ดมท้อเมี่ยมมันรงหยาว
 จะหยิกช้วนให้เจ็บด้วยเดบยาว เด็ดดมมิชาวไซมอยู่
 กิดูเอา แดวชุกคิตชนมาถึงชาดวัน ยิงวิโยคไค้ก
 คัดยัดรอยเค้รา เมื่อยามยังอยู่เป้นคู่เคด้า ไม่อาทร
 นอนเปด้าเปดียวใจ ไหน้อตะเกาแกวตะเกาทอง จะ
 จาบจวงจองหองกับน้องได้ ทุกชรอนรำพึงตดถึงตโต
 ครวญครำรำไรไปมา ๗ โอด ๗ ๑๔ คำ ๗

๑ เมื่อนั้น เจ้าไกรทองแฝงมานเมียงหน้า เข้าใจ
 ในทวิมาดา ยัมพดางทางว่าไปทันใด ๗ ๒ คำ ๗
 ๑ ยานี้ พัดคอเทวดาสุราฤทธ ซึ่งสถิตย์ในถ้ำคำไต เห็น
 นางไค้กพิรพิไร คิตพะวงสงไสยจะใคร่รู้ เดิมดีตาม
 ไปกับเจ้าไกรทอง ทำไมถดับมาร้องให้อยู่ ๑ ๓ คำ ๗

ชู้เข็นไม่เอนดู อุประถัมภคำชู้ไม่ถึงที่ จึงมานั่งบน
 หาชาดวน ต้องการอโรหนกับผัว ถึงจะเข้มแข็งชน
 ขยันดี ไหนจะรอดชีวิตคนมา จงอุด้าให้ฝากตัวผัวใหม่
 รักใคร่ช่างนจะดีกว่า ถ้าเชื่อคำทำตามเทวดา จะ
 คดใจให้มาประเดียน ๗ ๘ คำ ๗

๐ เมื่อนั้น วิมาดาสดึงจิตคิดบดดี รู้ว่าหม่อมผัว
 คดดี ดงมาเมื่อไรไม่ทันรู้ ด่าดะวณนินทาว่าร้าย
 ให้ได้เกินเขินอายอดดู เกอเกอนงกคปุนพดู ก้มแกะ
 เด้บอยู่ไม่เจรจา ๗ ๔ คำ ๗

๐ เมื่อนั้น เจ้าไกรทองย่องเดินเข้าไปหา ทำเป็น
 ไม่เห็นวิมาดา แหงนเงยเฉยหน้าแล้วว่าไป ใคร
 นินทาว่าร้ายเราเมือก ประเดียนใจไฟตเห็นไปข้างไหน
 ถ้า मैंพบปะไม่ละไว้ จะทำให้คุ้มค่านินทาทั้ง
 ๗ ๔ คำ ๗

ไอ้โลม
 ๐ อ่อนงอยนเจียวดีหว่า หน้าตาคนเกอนดูชน
 ก้มแกะเด้บเด่นอยู่เช่นนั้น จะหักถันเดี่ยเปล่าไม่เข้าการ
 พริกเจ้าหนักหนาดงมาใหม่ จะเกดยไก่อว่ากล่าวทราวด
 ฉาน มีให้รางวัลเขินเนิ่นนาน จะล่่มคึดมานไมตรี

เจ้าอย่าแค้นชดสับคัสบง

นั่งนั่งเดียมั่งจงฟังพ

เหมือนถ่านไฟเก่าเท่านั้น

เป้าชนคงอศคจะตดเชอ

ไหนไหนกรูเซ่นได้เห็นฤทธิ

กระบวนกระบิตอย่าทำให้

ตาเหตอ

น้อยถ่านนยงไม่ทันจะถูกเหอ

ตคังเมื่อ

ไปก่อนแด่นงอนจริง

ทั้งรแบบแยบคายก็หายอย่าง

ดมที่ดมทางท่านผู้หญิง

ว่าพดางผินหตงเขานงอิง

ดบคัสบงวงหนัพโย

๑ ๑๐ คำ ๑

๐ เมื่อนั้น วิมาดาหุนหันมันได้ เคืองชดสับคัส

แต่ว่าไป น้อยถ่านมาได้ช่างไม่กลัว เมื่อจะมาได้

ตาแล้วถ่านยัง หม่อมเมยจะคตงถึงหม่อมผัว ช่างบ้าน

ปานนี้จะตกรว แต่ตะคนไม่ชวชกกลัวใจ ชยนี้ยัง

จริงเจ้านางตะเกาหตวง หิงหวงดาร์พตผดกนได้

มีเดยแรงแกตงกตงตกรวไว้ ขอบใจหม่อมผัวดวนตว

เปน ทนถ่านขอว่ามนุษย์ จนนตงคเหตอกอไม่

ขอเห็น อย่าปด้นปดอกหตอกตวงดวยน้าเย็น ได้

กรูเซ่นเห็นหมดทคตตรง จริงแล้วคะกะได้ถ่านไฟเก่า

อย่าพักเป้าเฝ้ากอกจกตอกง มั่นมอดหมดไม่ตคตงจิตร

จง จะชานชมงมหตงตงมาโย เชิญไปเดยเกิดให้

พิน้อง จะดวงน้องได้ออกอย่างได้ย เกิดเท่านั้น

แฉกแฉกไป ชำกฉวใจเจ้าจอมหม่อมเมี้ย ๆ ๑๒ คำ ๆ

๑ กิดเอยกิดยา ชำกฉวใจเจ้าจอมหม่อมเมี้ย ๑๒ คำ ๆ

มิใช่ชายชวทกฉวเมี้ย จะดงมาโกดเกดยเดี้ยให้ด

พิน้องดองรากี่สารภาพ เช็ดหยาบแฉกเจ้าไม่จุ จ

ยงกระเคื่องกระดางแต่ชำน ดวยทวงทจรตพนตดงอน

ถึงยังกาดงเคอดไม่เห็ดให้ จะโดมเด้าเจ้าไปกว่า

จะออน อย่าดบังดบดศตรอน หยอนหยอนเดี้ยม้ง

พังพชาย ๑๒ คำ ๆ ๑๒ คำ ๆ คอยยังชวทกฉวเมี้ย

ที่เปนม่าย ไม่มีคนชมเหงคะเนงร้าย ไปไหนไปง่าย

ดบายใจ จงถอยหลังคิดดอย่าจุ จ ๑๒ คำ ๆ ๑๒ คำ ๆ

หาดีไม่ ย่อมเปนทตฉนกินใจ บราณว่าไว้วอน

ความจริง ๆ ๑๐ คำ ๆ

๑ ร่าย ๑๒ คำ ๆ ๑๒ คำ ๆ นำนิยมยอนยอกกดอกกด

ดาร์พดไฟเราะห์เพเราะพริง ดมเปนมวทานผู้หญิงบ้าน

บน ไหว้องคดองชยณด้นทต หดบหดกมอหมัด

ไม่ชดฉน เคยชนะคะคานเพเราะทานทน เด้หัด

ของเจ้าชำชำใจ จริงแฉกแฉกฉวตาเดี้ย ปราบ

เมียมให้ หอชนใด กระหนนธ์เมื่อเจ้าพาข้าชนไป เห็น
 เมียมกวดกะไรจนล้นรวง เขาจึงตจ้งดาชาคนเดียว วัง
 เดียวได้ตามข้ามคอฝว มาดบับปลับกดับอ้างอวดตัว
 ว่าเขากวดดารภาพราบไป ได้อายเท่านั้นแถมมีหน้า
 ยังมาชาเดียวดุดไปใหม่ ขคร้านตอบให้เหนื่อย
 เมื่อยชาตะไกร จะบีดหูเดียวไม่ขอได้ ยิน ๆ ๓๐ คำ ๆ

๐ แล่นเอยแล่นงอน ช่างแคะค่อนอศุทธิณ ได้
 จริตบดเบอนเหมือนจะบิน ดวนหยบชนเซงชนขยนิติ
 พิไม่กวดภรรยาเช่นว่าดอก ไซ้จะเห็ดอกตาหลอกได้
 เหมือนผี แต่เขาคิดเวทนาไม่ด่า เท่านั้นแต่อีกนึก
 ว่ากวด ถึงช่างเขาช่างเรากได้แตะ มันเกาะเกาะ
 กวนใจมิใช่ชั่ว โมโหมากปากคอพอด ไม่จิด
 เจ้าเมามวอยู่เหมือนกัน จะมากดบับชิงโกรธโทษใคร
 ข้าไซ้ให้ หิงหวงกนถำน พักว่าชแจะเปนแพ่งธรรม
 แต่ตะคนดงคินไม่เงอดงค จึ่งนิงดูทใครจะดักว่า ดวน
 เห็ดกกดาขยนิเหมือนกันหมด ยังไม่หน้าชามาเปรียบ
 ประชด ว่าข้าปลัดกตกรกเอง ๆ ๓๐ คำ ๆ

๑ หน้าเอยหน้าหวิ อย่าปัด^๕ปดดอกออก^๕ตัวไม่เหมาะ
 เหมง เกิด^๕วิวิาทบาดเตดาะกรนเครง เพราะหม่อม
 ด้ว^๕ตัวเอง^๕เญาเพราะใคร จะ^๕ขว้าง^๕ดถก^๕อศรพิศม์^๕ มัน
 จะ^๕ผิด^๕พัน^๕คอ^๕ไป^๕ข้าง^๕ไหน แยก^๕กาย^๕ของ^๕เจ้า^๕ข้า^๕เข้า^๕ใจ
 จง^๕มา^๕จง^๕ไป^๕เป^๕น^๕คน^๕ก^๕ด^๕าง เมื่อ^๕ข้า^๕ก^๕ด^๕บ^๕ก^๕ด^๕าย^๕ร^๕ูป^๕เป^๕น
 ก^๕ุม^๕ภ^๕ด เจ้า^๕ข^๕บ^๕เห^๕ม^๕อน^๕ข^๕บ^๕ด้^๕ข^๕บ^๕ด้^๕าง เข้า^๕ป^๕ระ^๕ค^๕บ
 ป^๕ระ^๕ค^๕อง^๕แ^๕ด^๕ด^๕อง^๕นาง ก^๕อด^๕ไ^๕ว^๕ค^๕น^๕ด^๕ะ^๕ข^๕้าง^๕ไม่^๕ห^๕้าง^๕ไ^๕ก^๕ด
 ย^๕อ^๕ด^๕ร^๕ัก^๕ข^๕อง^๕เจ้า^๕นาง^๕ตะ^๕เก^๕า^๕ท^๕อง ด^๕ัง^๕จะ^๕ด^๕อง^๕ด^๕อย^๕ฟ้า^๕ไม่
 หา^๕ไ^๕ด้^๕ ด^๕้าว^๕พ^๕ร^๕ห^๕ม^๕จ^๕าร^๕ด^๕ด^๕ุ^๕ด^๕ใจ^๕ ไม่^๕มี^๕ไ^๕คร^๕ถู^๕ก^๕ต^๕อง^๕
 พ^๕อง^๕พ^๕าน หม^๕่อม^๕ไ^๕กร^๕ไ^๕ด^๕ข^๕ม^๕ด^๕ม^๕ด^๕อง^๕ เหม^๕ื่อ^๕น^๕ไ^๕ด^๕นาง
 ร^๕ูป^๕ท^๕อง^๕ไ^๕ว^๕ที่^๕บ้าน^๕ จะ^๕ค^๕ุ^๕ม^๕ไ^๕ท^๕ษ^๕ไ^๕ท^๕ษ^๕า^๕ห^๕ำ^๕ป^๕ระ^๕การ^๕ อ^๕ป^๕ริ
 ด้^๕ิ^๕กระ^๕บ^๕าน^๕ไม่^๕มี^๕เด^๕ย ๗ ๑๐ ค^๕ำ ๗

๑ เอยเอยเอยบาง ชะ^๕ข^๕้าง^๕ช^๕ู^๕เช^๕ิด^๕เบ^๕็ด^๕เ^๕ย^๕ ด^๕ำ^๕ร^๕พ^๕ัด
 ด้^๕อน^๕ป^๕ร^๕น^๕เป^๕น^๕ค^๕น^๕เค^๕ย ไม่^๕ด^๕ิม^๕เด^๕ย^๕ด^๕ิน^๕ด^๕ม^๕ค^๕ม^๕ช^๕ิด^๕ เจ^๕น
 จ^๕ัด^๕ห^๕ัด^๕มา^๕แ^๕ด^๕ชา^๕ด^๕วัน^๕ ห^๕ด^๕าย^๕ช^๕น^๕เช^๕ง^๕ช^๕ว^๕น^๕กระ^๕บ^๕ว^๕น^๕กระ^๕บ^๕ิด^๕
 มี^๕ไ^๕ช^๕าย^๕เจ้า^๕ช^๕ร^๕ฤ^๕ท^๕ธิ^๕ จะ^๕ด^๕ัน^๕ค^๕ิด^๕ค^๕ิด^๕ก^๕อ^๕ย^๕ทุ^๕ก^๕ค^๕น^๕ น^๕
 ห^๕าก^๕พ^๕เ^๕อง^๕ร^๕ู^๕เพ^๕ด^๕ง^๕น^๕อง^๕ จ^๕ิง^๕ต^๕า^๕ม^๕ร^๕อย^๕ค^๕ด^๕อย^๕ค^๕ด^๕อง^๕ไม่^๕ช^๕ัด^๕ด^๕น^๕
 อ^๕น^๕นาง^๕ตะ^๕เก^๕า^๕ท^๕อง^๕ท^๕ำ^๕น^๕อง^๕ค^๕น แ^๕ย^๕น^๕ค^๕ไม่^๕เท^๕ำ^๕ก^๕ุม^๕ภ^๕ด^๕ไ^๕น

เจ้าตักถ้ำกถายได้ให้ตายอย่าง รู้ทางจะหนัที่จะได้
 ดั้นที่คักเจดเจนนอยุ่ในใจ มนุษย์ถ้าจะได้เหมือนเช่น
 พกยังต้องจิตรคคใจอยู่ อุด้าให้สู้ชงตายมาถึงนี้ เจ้า
 ตครอนค่อนให้ ไม่ไยดี เพราะผิดที่ทำนองไม่ค้องใจ
 ถ้าเพนเทวดาสุราฤทธิ จะนิมิตรชาดวนชนให้ ใหม่
 จะบิตทองทงศวให้ทวไป นั้นแะจะชอบใจวิมาดา
 จะด่าปลัรรเดียบ้างเหมือนอย่างนี้ กุมภัดรายกาจไม่
 ปราธนา เจ้ากระบิตกระบวนมารยา แต่เด็กมาจน
 ไหญ่ฟังได้พบ ๑ ๑๔ คำ ๑

๑ หม่อมเอยหม่อมมัว มีไชเช่นชายชัวหวัประจบ
 วิชาเขี้ยวชาญชำนาญครบ ใครไชให้มาคบบกับกุมภา
 ใครอดว่าชาชาวดวรรคฤ จิงชมชานดำนคอดงมาหา
 ใครชักใครจุจุมกมา ใครเรียกใครหาใครแหะนัต ไม่
 ฤฎาว่าชาติเคียรณาน มาดมานดมาคมดมดัต ทำให้
 เดียเดียมเวทมนต์ชงค ดาร์พิตอปรักมีมา เจ้าชางคค
 นิมิตรชาดวน จะเอาไวไยนั้นในคห เอาไปฝากนวด
 นองทงสอกรา ชองทยาชองเจ้าตะเกาทอง นเอา
 ไปฝากเจ้าตะเกาแก้ว คดแล้วชวยทำนดำนดอง เดียแรง

หม่อมมณีนมิตร์บิดทอง ทั้งสองจะได้ไม่เรงรัด ทำไม
 มีให้ คิดถึงผัวเก่า ถึงโฉดเฉาก็ตรงคงในสัตย์ ไม่
 โกหกปกปิดมเดียวดัด ชั่วชาดาร์พดเหมือนมนุษย์

ฯ ๑๒ คำ ฯ

๐ น้อยเอยน้อยยา ยังจะรอกวนใจมิให้หยุด จริง
 แลวเจ้าเฝ้าคณมนุษย ไม่เหมือนหม่อมมณีกะผูกผัว
 นาง ทั้งซอทั้งสัตย์ดาร์พดดี ไม่มีทศคอดคอดคอดหาง
 ถึงเมื่อวันจะตายวายว้าง ก็ไม่ว่างเว้นสวดวิชาดแคลน
 กระนั้นสัจจว่านรชนหา เพราะดีกว่าชายอนงค์กัหมัน
 แล่น ทั้งบกเรือเหนือใต้ ในแคว้นแคว้น จะหาแทนผัวเก่า
 ไม่เท่าทัน อนศวพนธ์์ก็แต่ว่าชาย แยกกายคดาวยอยู่
 ไม่สู้ขยัน พึงจะได้พบพานงานประชัน ชั่วกว่าชาดวัน
 ทุกสิ่งไป เจ้าจึงตัดขาดไม่ปราณา จะนัดแนะให้มา
 ก็หาไม่ แต่ข้างพยางมเยอโย คิดใจอยู่มั่งด้วยซึ่งตาย
 ไม่เห็นเลยว่าจะเฉยเดี่ยวเช่นนี้ ทำให้พแล่บท่องอยู่จน
 ดาย น่าจะมีสักสิ่งเปลงดาย รักช่อนช่อนร้ายไว้
 ภายใน หนุ่มหนุ่มกุ่มกุ่มกัมตรัก มันจะเป็นเช่นนี้
 หาผิดไม่ เติมทัพมาพาชนไป ดำคัญใจว่ารักกัน

จริงจริง ไม่นึกแหม่งว่าจะแก่งไปเอาเหตุ ไม่ตั้งเกต
ตั้งกามารยาหญิง ทำกระบวนรวนเรประเว้งประวิง ดี
จริงแล้วจะได้เห็นกัน กุมภามัวเจ้าเดาภาซ้อ คาย
เพราะฝีมือของใครนั่น เกิดฤาให้ไปตามชาตวัน ทำ
ขบพันแล้วเดินเมินออกมา ฯ ๑๘ คำ ฯ

๐ เมื่อนน วิมาดาณวยนุคยุดคร่า ทำกระบวน
ชวนหยิกด้วยมารยา นิด้าตาใครแล้วฤาจะไป เออ
อโรกเอ๋ยไม่เคยเห็น เชิงเช่นเจ้าจอมหม่อมมัวใหม่
มาพาโดโปกดุมกดุมใจ ดารพัดเศกได้วิมาดา ไหน
จะพาขึ้นไปให้เมียลับ ยังมีหน้าซักถามมาด่าว่า เดิมที
ทวดาทวดาทา เพราะข้าพาดเทดาะฤาเพราะใคร เมีย
หม่อมมาชหน้าด่าทอ ได้คอชาก่อนจริงฤาไม่ หยาบ
หยามข้ามหัวหม่อมมัวไป หูหางข้างกไรไม่ได้ยิน เขา
รุมกันคดดาซาอองออ ตาเจ้าบอดไปฤาไม่เห็นฉัน เหตุ
ว่ารักแล้วก็พาบิน ชังแล้วถมดินให้ ไทรมทรุด ได้
เอียงแล้วกไรให้จนล้ม ได้ชมแล้วกไรให้สูงคุด จับ
ได้ ไหนนั้นขอพิรุช ที่ทจริตคิดนอกใจ จะไว้ใยกับ
อวิมาดา ทำตามโทษาอย่าปราได้ ว่าเด่นเปล่าเปล่า

๑ นางเดือนฉายวันอยู่ในคุหา ได้ยินไกรทองวิมาดา
วิภาทวาทากนอของ คารมช่างนางเมยกไม่ชว ช่าง
เจ้าผวกไปไม่หวัง ถอยทอดขยนคณดิง นางจึงถูก
เค้นออกไปดู ๆ เพดง ๆ & คำ ๆ

๑๐ เยี่ยมเยยมมองมองแควร้องว่า อโรรณบ้านนา
 หนวกหู หงหม่อมเมี่ยมหม่อมผดวนศวรร ไม่อดดี
 ผิด่างบ้างเคย จะดาวได้ ให้กาแย่งแรงทง อออง
 มนไม่คณพเคย ไซ้จะแกดงแดรงชาปรำเปรียบเปรย พ
 กเป็นคนเคยคนเข้าใจ จะมาชนพินฝอยหาตะเข็บ หยิก
 เด็บจะเจ็บเหนือฤหาไม้ เมอกินอยทลบแด้วเปนไร จะ
 มาไซ้กตางแจ้งให้แพรงพราย จะพดอยให้เพอนเมี่ยมเดี่ย
 รังวัด ถาฉวยพดตชาดดอยดีคอยหาย ยิ่งจะภา
 รยาชาร้าย เปนตองม่ายด้ามม่ายน้าอายใจ ๆ ๘ คำ ๆ

๑ เมื่อหน วิมาดาตอบพลงทางค้อนให้ อแม่เอ๋ย
เจ้าจอมเมี้ยหม่อมไกร ออกมาได้ล่อนดั่งตงกะทุ น้อย
ฤาห้ามปรามเหมือนหนามหนีบ มั่นปอดเจ็บเห็ด
แหว่งแหว่ง หางไม้มทชวผวเอนค นเจ้ารูอโรมา
เจรจา ชอบจะชว่ยกนเจ็บเก็บได้ใจ นานไปเมื่อจะ

เปนเหมือนเช่นข้า จะได้จดจากไว้ตฤกตรา ไหน
 ไหนก็ราคาเดียวกัน จริงแล้วกะข้าเป็นคนโนดเซดา
 ไม่เหมือนเจ้าคหิมดข้างอดกถน อย่าพักพูดร่อยบท
 ประชดประชัน แต่เพดาเพดาเท่านั้นเกิดเปนไร ๆ ๘ คำ ๆ

๑ เมื่อนั้น เจ้าไกรทองร้องว่าอชฌาไศรย วิมาดา
 เมียข้าแล้วเหลือใจ เหมือนหนามไหนดเกะกะระรว พบ
 ปะหน้าไหนได้เอาหมด ไม่ละดคเตดาะคนเดียจนทัว
 ตกตเกียงเงียงงารอบตัว ความววยังไม่หายความ
 ความมา เกิดชิตามถนัดไม่ขัดขวาง ทั้งต้องข้าง
 วางกันให้หนักหนา ไครกรรมด่มควรราคา จะ
 เป็ดองผาคาดพุงออกวางวัด ๆ ๖ คำ ๆ

๑ เมื่อนั้น วิมาดาตอบไปขมขมนี้ เอออไรเขาว่า
 ประดากัน หม่อมมัวตัวฉันออกเถียงแทน ดำรวอน
 ค่อนว่าประดาเดีย ให้หม่อมเมียได้หน้าชนกว่าแซน
 เจ็บใจไครมั่งจะไม่แค้น นี่แะแม่นแท้ว่าเปนตราฐ จริง
 แล้วข้าหมอกความเหมือนหนามไหนด แต่กระนั้นเกยวไว้
 ยังไม่อยู่ พุดจาพล่อยพล่อยร่อยประตุ เหมือนใคร
 ไม่รู้ไม่เข้าใจ ถึงคราวจะหยิบผิดไม่คิดหน้า เงียงงา

ดำรพุดได้ เจ้าเอ๋ยจงถนอมหม่อมเมียไว้ อย่า
 ให้ โกลดเคียงกับเงยงา ชะนางคนไหนไม่มีชว เหา
 หม่อมผัวออกตงเป้นตงหน้า นานไปจะชนถึงหลังคา
 หน้าตาตะตะชาดเลือดฝาดแดง ๆ ๑๐ คำ ๆ

๐ เมื่อนั้น นางเดอมด้ายวันเถียงเถียงแรง ช้าง
 ไม่ชนคันแตกแหกกระแสง มาตะแคงแว้งวัดเอากันเอง
 เห็นอออจึงออกมาห้ามปราม กัดบได้ถ้อยร่อยความ
 ไม่เหมาะเหมง ข้าเป็นคนเจียมตัวกตเวกรง ไม่เป้น
 โตงเป้นเตงหน้าอายใจ เออจะเอาอไรมาชนหน้า เป้น
 แชนเป้นวาช่างว่าได้ ทำคุณบูชาโทษโหดไร ดำรพัน
 ด้รได้ไม่ไว้วาง มาดูหน้าข้าเถิดท่านผู้หญิง มันแดง
 จริงยิ่งกว่าย้อมน้ำฝาง ดำคัญว่าผัวรักยกดูกลาง
 ดำรตึงว้างไปตามลม ทำไมเล่าจึงมิเอาให้ชาดเด็ด
 ญาไปปะบรเพ็ดเช็ดชม กัดบดงมาครางครัดผะอดผะอม
 ก็พอดมหน้าหน้าดำแก่ใจ เกิดคะร่าคาญชครานทะเลาะ
 นเหอเคราะห์มาเหยียบหนามไหนด กระทบเท้าตงชน
 เดินบ่นไป เข้าในห้อยหีบฉับพด้น ๆ ๑๒ คำ ๆ

๑ เมื่อนั้น วิมาดาตรวจดูเสี้ยนหา คดงเค็ดเข้า
ยวนชวนภักดา ให้พูดจาเรื่องราวเล่านิทาน ได้ยินข่าว
เล่าภาษามาจะแจ้ง ว่านายแพ่งกับนายฉิมอยู่ริมบ้าน
หม่อมได้ฟังมั่งงาไม่เขาไปงาน ไปรดประทานเล่าไป
ให้ฉิมฟัง ฯ & คำ ฯ

๑ เมื่อนั้น เจ้าไกรทองครองตฤกษณ์ความหลัง เมื่อ
วันพระปะนายฉิมที่ริมวัง เข้าแพ่งฟังพอเขาเล่าก็เข้าใจ
จำเขาได้คอกหนะน้องสองสามมุก พอแก่ทุกซุกซุกเข้ญ
เห็นจะได้ แล้วบ้วนปากคายหมากรกระแอมไอ เอา
หมอนใส่หลังฟังแล้วอิงเอน ฯ & คำ ฯ

๑ พี่จะกล่าววราวเรื่องเื่องมา อารามร้างกลางนา
มีตาเถน อยู่สองคนในกุฎไม่มีเณร บิณฑบาตเข้า
ฉิมเพนทุกวันไป องค์หนึ่งเที่ยวบิณฑบาตยาจนา พอ
ดีกาเขาแกงจับแจงได้ จันหันหดยาทารพักดีใจ กัดบ
ไปยังที่กุฎพลัน ฯ & คำ ฯ

๑ ครั้นถึงหอกกลางก็วางบาตร เชิงฉัตรจะหัดก
หลบขบฉิม แม้นอยู่ให้หัดวางตานนั้นมาทัน จะต้อง
บันแกงหอยนนน้อยไป พอแดเห็นคุ่มวงกลางกุฎ เห็น

ท่วงที่จะลงฉนวนโน้นได้ จึงหย่อนองค์ลงในคุ่มคุช

ไทย เอาแผ่นอิฐปิดไว้มิได้ชา ฯ ๔ คำ ฯ

๑ จะกล่าวถึงเถนกงองค์หนึ่งนั้น ได้จนหนึ่งคนเดียว

เที่ยวหนักหนา แห้งนคส์รียฉายสายเต็มประดา ก็

กลับมาถึงทกฏีพด้น คิดว่าเพื่อนยังไม่มากดำโผง

อ้ายตายโหงเที่ยวไปถึงโน้นนั้น กุแสบต้องหนักหนา

ไม่ทำมัน ขัดสมาธส์องชนเอาช้อนโผง ฯ ๔ คำ ฯ

๑ ส่วนเถนในคุ่มนั้นฉนวนตะบอย ทำปากตุตตุตหอย

ดังจับโจ่ง ตาเถนอยู่ข้างบนเห็นทนนโคตง มา

เปิดอิฐปิดโอ่งแล้วเพ่งพิศ ส่วนเถนอยู่ในทนนพ่นแกง

เอา ถูกเขาทหน้าในตาบีด เถนกงร้องคินแทบฉิ้น

ชีวิตร เอะอโรพ่นพิศม์แสบสุดใจ เถนองค์นั้นจึง

ถน็ดลุกออกมา แล้วว่าข้าจะช่วยคืบพิศม์ให้ จึง

เอาโอตักน้ำมาทั้นใด รดลงไปทหน้าตาเถนกง เห็น

เพื่อนกันหายปวดชาอวดร นึกว่าได้คาถาตาบุญดัง

จึงแก้เองไว้ได้ ไม่ปลดปลง ทนจงอุด้าให้รักษาตัว

เองอย่าได้ไปมองที่ปากโอ่ง อ้ายจับโจ่งมันร้ายมิใช่ชั่ว

คาเกณฑ์คงแจ้งจตรกคคกค

รักษาตัวอยู่ด้วยกัน

ทุกวัน เอย ๆ ๑๐ คำ ๆ

๑ เมื่อนั้น วิมาดาปรตเปรมเกษมสันต์ ชมว่า
เพราะนักหนานำรางวัล แต่กระหนดครนขยจนจริง ถ้า
ปะเขาหางานการของราชฏร ดั่งพิณแพทชนายมจะ
ดียง ไม่ว่าเด่นเช่นหม่อมเธอพร้อมพรั่ง ไปงานไหน
ได้ผู้หญิงวิ่งตามมา ๆ ๔ คำ ๆ

๑ เมื่อนั้น เจ้าไกรทองยมพดางทางว่า ผู้หญิง
หาไหนเล่าเฝ้าตามมา คือผู้หญิงกุ่มภาที่ตามไป ไหน
เล่าเจ้าจะศกรางวัดพิ ห็นหน้ามานี้จะบอกให้ สักค
แก้มแนมนมชมสไป คว่าไชว่ยวนเข้าเฝ้าคอยแยะ อัส
จรรยบันดาอยู่บ่อยบ่อย รัศอรอยมิได้จัดให้ชุดแซ
พิรุณรวงดวงไวยจนเต็มแด้ รกกันรุ่มคุ่มแกไม่แซเชื่อน
การดำผัดเข่ายวนชวนชน จะหาอนมาให้ดไม้มเหมื่อน
หยุดสวดวิชาดเพดาเข้ามาเตือน มิได้เคลดอนคดาค
คดารารอ ๆ ๘ คำ ๆ

จบพระราชนิพนธ์



หอสมุดแห่งชาติสาขา

หอสมุดแห่งชาติรัชมังคลาภิเษก
จันทบุรี